

မြန်မာစာတတ္ထသို့လ်

မြန်မာ

ဦးမောင်စံမောင်စာပေ (မဟာဝိဒ္ဓါ)

မြန်မာစာ တက္ကသိုလ်

ရေးသားပြုစုသူ

ဦးမောင်မောင်တင်(မဟာဝိဇ္ဇာ)

အလင်းရောင်စာပေတိုက်
အမှတ် ၁၈၈-၂၉-လမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့

ထုတ်ဝေသူ

ဦးတင်အေး(မြ-၀၄၄၆)

အလင်းရောင်စာပေ၊

အမှတ်-၁၀၃၊ မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်လမ်း၊

ကန်တော်ကလေး၊ ရန်ကုန်မြို့။

E-book is created by shanyoma

ပုံနှိပ်သူ

ဦးဆန်းထွန်း(၀၂၁၅)

နယူးပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ်-၁၂၄၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊

ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိသူ

ကြည်ကြည်လှိုင်စာပေ၊

အမှတ် ၈၂-၂၇-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုံး-၁၂၄၅၂။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မိတ်ဆက်စာ	၁
မြန်မာစကားပြေနှင့်သံခိပ်ရေးနည်း	၃
မြန်မာသဒ္ဒါလေ့ကျင့်နည်း	၇
အဘိဓာန်သုံးစွဲလေ့လာနည်း	၁၀
မြန်မာစကားပြေနှင့်စာစီစာကုံးရေးနည်း	၁၆
ဘာသာပြန်ခြင်း	၂၃
မြန်မာစာအရေးအသား	၂၆
မြန်မာစကားပြေလေ့လာနည်း	၂၈
သုတေသနစာတမ်းရေးနည်း	၃၁

မိတ်ဆက်စာ

မြန်မာစာပေလေ့လာရာ၌ အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်လျက် “မြန်မာစာ-တက္ကသိုလ်” စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများတွင် စံနစ်သစ်ပညာရေးဖြင့် သင်ကြားလျက်ရှိရာ ဤသို့နည်းပေးလမ်းပြ စာများ လိုလားလိမ့်မည်ဟု ယူဆ၍ တက္ကသိုလ်၌ စာပေပို့ချခဲ့သော ဗဟုသုတများမှ ထုတ်နှုတ်ကာ စာတအုပ် ပြုစုရပေသည်။

ဤစာအုပ်၌ မြန်မာစကားပြေ ရေးသားရာတွင် လေ့ကျင့်ပေးရန် လိုအပ်သော-

- ၁။ မြန်မာစာ သံခိပ်ရေးနည်း၊
 - ၂။ မြန်မာသဒ္ဒါလေ့လာနည်း၊
 - ၃။ မြန်မာအဘိဓာန် သုံးစွဲလေ့လာနည်း၊
 - ၄။ စာစီစာကုံးရေးနည်း၊
 - ၅။ သုတေသနစာတမ်း ရေးနည်း၊
- များကို အဓိကထား၍ ဖော်ပြထားပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ဖော်ပြထားရာ၌ တတ်စွမ်းသမျှ အကျဉ်းသာဖော်ပြထားပေသည်။ လေ့ကျင့်နည်း သစ်ကုံးစာများ နမူနာပုံစံစာများဖြင့် စုံစုံလင်လင် မပြရသေးချေ။ နမူနာပုံစံစာများမပြသေးခြင်းမှာ စာအုပ်ကို အမြန်ဆုံးထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

တကြောင်းမှာလည်း အထက်ပါ စာပေရေးနည်းများသည် တက္ကသိုလ်၌ လေ့လာသော ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် ထူးကဲခက်ခဲသော အကြောင်းများမဟုတ်ဟု ယူဆမိပေသည်။ မိမိဘာသာအလျောက် ရေးတတ်စေရန် နည်းများကို စုံလင်နိုင်သမျှ စုံလင်စွာ ပြထားသဖြင့် နမူနာပုံစံများလည်း များစွာမလိုဟု ယူဆမိပေသည်။

ထို့ပြင်လည်း နမူနာပုံစံသည် ကျောင်းသားများအား ပညာပေးရာ၌ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စ, ကိုယ့်ယန်ကို တိုးတက်စေခြင်း မရှိနိုင်ဟု ယူဆမိပေသည်။ သို့သော် အချိန်အခါအလျောက် စာအုပ်ကို တိုးချဲ့ရေးသားရန် လိုအပ်သောအခါတွင် စုံလင်နိုင်အောင် ကြိုးစားရန် ကြံရွယ်ထားပါသည်။

အထက်၌ ဆိုခဲ့သော မြန်မာစာသံခိပ်ရေးနည်းမှာ ရှေးကများစွာ လေ့လာခဲ့သော အကြောင်းတရပ်မဟုတ်ချေ။ အင်္ဂလိပ်စာပေရေးနည်းမှ ရေးထိုးတရပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာများတွင် သံခိပ်သဘောကားရှိပါ၏။ သို့သော် စည်းစံနစ်ဥပဒေများ ပြုထားသည်ကား စုံလင်အောင် မရှိသေးပါ။ သို့ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်စာပေကျမ်းများကို မှီးငြင်းပြု၍ ဖော်ပြရပါသည်။

မြန်မာသဒ္ဒါလေ့လာနည်းနှင့်ပတ်သက်၍ အထွေထွေသဘောမျှသာ ရေးသားထားပေသည်။ ထို့တူစွာပင် ဘာသာပြန်ခြင်းအကြောင်းကိုလည်း အထွေထွေ သဘောမျှ ပြထားပေသည်။ ဤကိစ္စရပ်များတွင် (Theorising) စည်းမျဉ်းဥပဒေသဘောထက် လက်တွေ့ကျင့်သုံးလေ့လာခြင်းက ပိုမိုအောင်မြင်ပေမည်။

E-book is created by shanyoma

မြန်မာအဘိဓာန် သုံးစွဲလေ့လာနည်းကိုကား စုံလင်စွာ ဖော်ပြထားပါသည်။

စာစီစာကုံးရေးနည်းကိုမူကား အများနားလည်ပြီးကိစ္စတရပ်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း အထူးတလည် သိအပ်သောအချက်များကို စုဆောင်းကာ တင်ပြထားပေသည်။

ယခုခေတ် တက္ကသိုလ်ပညာရေးလောကအတွက် အရေးအကြီးဆုံး လုပ်ငန်းတရပ်မှာ သုတေသနစာတမ်းရေးနည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤပညာရပ်ကိုလည်း နောင်ဖြည့်စွက်၍ပြရန်များ စွာလိုပါသေးသည်။ သို့သော် ယခုအခါ စာပေလေ့လာသူများအတွက် ဤမျှဖြင့်လည်း သင့်တော် လောက်ပြီဟုလည်း ယူဆနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စာပေလေ့လာလိုက်စားသူများ အကျိုးဖြစ်ထွန်း စေမည့် “မြန်မာစာတက္ကသိုလ်” စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

ဦးမောင်မောင်တင်
(မဟာဝိဇ္ဇာ)
မန္တလေးမြို့

၂။ မြန်မာစကားပြေနှင့်သံခိပ်ရေးနည်း

မြန်မာစကားပြေ သင်ကြားမှုစံနစ်တွင် “သံခိပ်ရေးနည်း” ဟူ၍ ထည့်သွင်းထားပေသည်။ “သံခိပ်ရေးနည်း” မှာ ပါဠိဝေါဟာရ “သင်္ခေပ-နယ” ချိုးသောနည်းဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရရှိပေသည်။ “သင်္ခေပ-နယ” စကား၏ မူလရင်းမြစ်မှာ (သံ+ခိပ်+ဏ) အကျဉ်း+ချဉ်းခြင်း+အလွှာဟူသော အနက်များပေးသည်။ ပါဠိဘာသာစာပေ၌ “သင်္ခေပနယ=ချိုးသောနည်း” ဟူ၍ စာရေးသားနည်းရှိသည်။ မြန်မာစာပေလောက၌လည်း “ချိုးသောနည်း” ဟူ၍ ရှိသော်ငြားလည်း စာစီစာကုံးရေးသားမှု၌ သင်ကြားမှု အလေ့အလာနည်းခွဲလေသည်။ ဘာသာခြားစာပေဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်စာ၌ကား (Summary Writing) ဟူ၍ “အကျဉ်းချုံးသော” ရေးသားနည်းကို လေ့လာကြရပေသည်။

“အကျဉ်းချုံး” ရေးသားခြင်းများကို (Precis) အင်္ဂလိပ်လိုရေးကြသည်။ (Summary) ခေါ် “အကျဉ်းချုံးနည်း” မှာ တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် အဓိကအချက်အလက်များ ပါအောင် “ချုံးရေးခြင်း” ဖြစ်သည်။

(Summary) ဆိုသောစကားမှာ သဘောတရားမိ၍ တကယ့်အဓိကအချက်များ ပါဝင်အောင် ချုံးရေးခြင်းဖြစ်သည်။ တခါတရံ၌ (Substance) ဟူ၍လည်း ရေးကြ၍ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်စေသောရေးနည်းပင် ဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်စာပေရေးသားနည်းအရ (Precis) ခေါ် “သံခိပ်ရေးနည်းမှာ” မူရင်းစာကို စာလုံးနည်းနိုင်သမျှ နည်းနည်းဖြင့် သဘောတရားမပျက်စေဘဲ အဓိကအချက်များ ပါအောင် ရေးနည်းပင်ဖြစ်သည်။ မူလစာကို ရေးသားသောစာရေးဆရာ၏ စာဟန်ကို လိုက်၍လည်း သံခိပ်ရေးရာ၌ ကွဲပြားခြားနားနိုင်ကြောင်းကိုလည်း သတိရှိရပေမည်။ စာရေးဆရာသည် တိုတိုတုတ်တုတ်လိုရင်းကို စကားလုံးနည်းနည်းနှင့် ရေးတတ်သူလည်းရှိ၏။ စကားတန်ဆာဆင်၍ သွယ်သွယ်ဝိုက်ဝိုက် ဖွဲ့ဖွဲ့နွဲ့နွဲ့ ရေးတတ်သူလည်း ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် သံခိပ်ရေးသားနည်းသဘောအရည်အတိုအတိအကျ ကန့်သတ်၍ကား မဖြစ်နိုင်ချေ။ သို့သော် သံခိပ်၏ သဘောပုံဟန်မှာ မူရင်းစာကိုယ်၏ သုံးပုံတပုံမျှ ဖြစ်ရန် ချို့၍ ရေးသားရပေမည်။ အချို့စာများတွင်ကား ထိုပမာဏထက် ချို့၍ရေးလျှင် ရနိုင်လေသည်။

E-book is created by shanyoma

သံခိပ်ရေးရာ၌ သတိထားရမည့် အချက်များသည်ကား

E-book is created by shanyoma

၁။ မူရင်းစာကို တိုတိုသတိရှိရှိ သေချာစွာဖတ်ပါ။ အကယ်၍ လိုအပ်ပါက အကြိမ်များစွာ ဖတ်ပါ။ ဆိုလိုရင်း သဘောတရားနှင့်အဓိကအချက်များကိုမိမိအောင် သိရှိလာသည်တိုင်အောင် ဖတ်ပါ။

၂။ ပေးထားသော မူရင်းစာပိုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ခြုံမိစေသော ခေါင်းစဉ်းတိုတိုတုတ်တုတ် ပေးရန် ရွေးချယ်ပါ။

၃။ ပေးထားသောစာပုဒ်မှ စာလုံးအရေအတွက်ကို စစ်ဆေးယူပြီး သုံးပုံတပုံ ချဲ့နိုင်ရန်အတွက် စကားလုံးများကို စဉ်းစားပါ။ အကယ်၍ စကားလုံး ၃၀၀-ရှိပါက စကားလုံး ၁၀၀-ထက် မကျော်သတိပြုပါ။

၄။ သံခိပ်ရေးရာ၌ သဘောတရားမိမည့်အဓိကအချက်သာ ပါဝင်ရမည်။ ထို့ကြောင့် စာဖတ်သော အခါ၌ တကယ့်အရေးကြီးသောအချက်ကို မှတ်ပါ။ အကျယ်ချဲ့ထွင်ရေးသားချက်၊ ပုံဥပဒေသ ထုတ်ဆောင်ချက်နှင့် အရေးမကြီးသော သေးဖွဲ့သည့်အချက်များကို ကျော်လွှားပစ်ပါ။

၅။ သံခိပ်ရေးသားရာတွင် မူရင်းစာကိုယ်စာပိုဒ်ပုံဟန် အတွေးအခေါ် အတိုင်း အတိအကျ လိုက်နာရန်မဟုတ်။ အကယ်၍ စာပိုဒ်ပါအကြောင်းကို အဓိပ္ပါယ်ပို၍ထင်ရှားစေရန် ထိမိစေရန် စာကိုယ်မူရင်းမှ အကြောင်းအရာ လွှဲပြောင်းရေးသင့်က ရေးနိုင်သည်။

၆။ သံခိပ်ရေးရာ၌ စာပိုဒ်ပါ အကြောင်းအရာများကို တတ်နိုင်သမျှ မိမိစကားဖြင့် ပိုမိုနားလည်လွယ်အောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သုံးပုံတပုံချဲ့၍ ရေးသားနိုင်သည်။

၇။ ပထမသံခိပ်ရေးသားမှုတွင် အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားပြုပြင်ရေးသားရပေမည်။ စကားလုံးအပိုအလိုရှိမည်၊ ပြန်လည်ဖတ်ရှုပြီး ပိုသောစကားလုံး၊ ပိုသောဝါကျကို ထုတ်ပစ်ရမည်၊ လိုအပ်သော အချက်များ ပါဝင်စေ၍ မလိုသောအချက်များ ထုတ်နှုတ်ပစ်ရမည်။

၈။ သံခိပ်ရေးသားပြီးသောအခါ အမှားများ ပြင်ပါ။ စာလုံးပေါင်း၊ သဒ္ဒါဝါကျဖွဲ့ထုံးကျမ်းနှင့်စာစီပုဒ်ဖြတ်များကိုပါ စိစစ်ပြင်ဆင်ပါ။

ဤကား အင်္ဂလိပ်စာပေ “သံခိပ်” ရေးနည်းများမှ မြန်မာသံခိပ်ရေးရာတွင် လိုက်နာသင့်သည့် အချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြသပေသည်။

သံခိပ်ရေးသားနည်းကို လေ့ကျင့်ရခြင်းသည် များသောအားဖြင့် စာဖတ်ရာ၌ ဂရုမစိုက်၊ သတိမထားဘဲ ဖတ်လေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဖတ်ပြီးသမျှ အသိတရားရေးရေးမျှသာ ကျန်ရစ်လေသည်။ စာဖတ်ရှုရာ၌ အခက်တကဏ္ဍပြီးပါလျှင် စာအုပ်ပိတ်ပြီး မိမိဖတ်ပြီးသော အကြောင်းအရာများကို အရေးကြီးသောအဓိပ္ပါယ်များပါအောင် ရေးကြည့်ပါ။

ထိုအခါမှ မေ့မေ့လျော့လျော့ ဖြစ်ခါ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ဖတ်ခွဲပုံကို သတိရှိလာလေသည်။

သတိမေ့တတ်သောအလေ့ကြောင့်ကား မဟုတ်။ စာဖတ်ရာတွင် အာရုံစူးစူးစိုက်စိုက်မရှိ

သောကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သံခိပ်ရေးနည်းကို လေ့ကျင့်ပါက စာကို ဂရုတစိုက်ဖတ် လာမည်သာဖြစ်၏။ စာဖတ်ရာ၌ မျက်စေ့နှင့်သာကြည့်ဖတ်သည်မဟုတ်၊ စိတ်အသိဖြင့်လည်း ဖတ် ရမည်သာဖြစ်သည်။

လူ့ဘောင်လောက၌ သံခိပ်ရေးနည်းသည် များစွာ အသုံးဝင်လှ၏။ မိမိဖတ်သောစာကို မှတ်ဉာဏ်၌ တိတိကျကျလျင်လျင်မြန်မြန် လွယ်လွယ်ကူကူ ရောက်စေ၍ ပြန်လည်ဖော် ထုတ်ရာတွင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တိုတိုတုတ်တုတ် လိုရင်းချုပ်၍ပြုနိုင်ခြင်းသည် သံခိပ်၏ အကျိုးတရားပင်ဖြစ် သည်။ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေးတွင် ဤသံခိပ်ရေးနည်းသည် တကယ်အထောက်အကူပြု ပေသည်။

အစိုးရရုံးများ၌ ပေးစားများ၊ မှတ်တမ်းများကို ရုံးစာရေးများက (Precis) သံခိပ်ရေး ပြီး အထက်အရာကြီးငယ်ထံ တင်ပြရပေသည်။ လုပ်ငန်းပြီးလွယ်အောင် စာရေး၊ စာချီ၊ မင်းမှု ထမ်းတို့သည် ပေးစာများ မှတ်တမ်းစာရွက်များ၌ သံခိပ်သဘောရေးပြီး အမိန့်ကို ခံယူရသည်။ အထက်အရာရှိသည်လည်း သံခိပ်ကိုဖတ်ပြီး မူရင်းပေးစာများနှင့်ယှဉ်ကာ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး ဝေဘန်ပိုင်းခြားကာ အမိန့်ကို ရေးရသည်။

မြန်မာစကားပြေသင်ကြားမှု၌ “စာစီစာကုံး” ရေးသားမှုကိုသာ အရေးထားခဲ့ကြလေ သည်။ ယခုပညာရေးစနစ်သစ်၌ “သံခိပ်” ရေးသားမှုကို သိရှိလာပေပြီ။ ကျောင်းသူကျောင်းသား များသည် မိမိတို့မြန်မာစာပေ၌ သံခိပ်လေ့ကျင့်မှုမရှိသေးမီ စနစ်ကျနမှု မရှိနိုင်သေးချေ။ ထို့ ကြောင့် သံခိပ်ရေးနည်းနိဿရည်းကို အကျဉ်းမျှ ရေးပြရပေတော့သည်။

Summary.

- (1) Brief; giving brief points only.
- (2) Prompt; without delay or ceremony, as summary justice (Punishment)* n. A brief account giving the chief points of a matter.

<i>Gist,</i>	(n) The real ground; the main point (s) of a matter; the essence.
<i>Precis</i>	A summary of a letter, document, speech, etc.
<i>Epitome</i>	(ipitami) - A short account or summary of the contents of a book or speech; a thing or person that shows, on a small scale, the chief characteristics of another, much larger thing.

သံခိပ်ရေးနည်း လေ့ကျင့်ရန်

- ၁။ “တက္ကသိုလ် မြန်မာစကားပြေ ကောက်နုတ်ချက်” ၁၉၆၅-ခု၊ ရန်ကုန်မြို့ပါ ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်း ချက်များမှ ကောင်းနိုးရာရာစာပိုဒ်များ ရွေးချယ်ပြီး သံခိပ်ရေးနည်း လေ့ကျင့်ပေးပါ။
- ၂။ ကြေးမုံ ဇာနည်ဆောင်းပါး၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်မှ သာကဦးဆောင်းပါး၊ လူထုသတင်းစာ ခေါင်းကြီးပိုင်း၊ ဘိုတထောင်မှ ဦးသိန်းဖေမြင့်ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ပြီး အကျဉ်းချုံး သံခိပ်ရေး

E-book is created by shanyoma

လေ့ကျင့်ပေးပါ။

၃။ နေ့စဉ် သင်တန်းမှ ဆရာများပို့ချသော ကထာမှတ်စုများကို ရေးသားရာတွင် သံခိပ်သဘော အမြဲသုံးစွဲကာ ရေးသားလေ့ကျင့်ပါ။

၃။ မြန်မာသဒ္ဒါလေ့ကျင့်နည်း

ဦးတိုး၏ ရာမရကန်၌ “ကဝိလက္ခဏာ သေချာစေ့စပ်၊ အရပ်ရပ်ပင်၊ သဒတ်မတာ စတ်မ တာဘူး” ဟူ၍ ပညာရှိပီသရန် သဒ္ဒါတတ်ရမည့်အကြောင်း ချဲ့ထွင်၍ဆိုထားလေသည်။

ကဝိလက္ခဏာပညာရှိ ပီသရန်အတွက်-

၁။ သဒ္ဒါကျမ်းတတ်ရမည်။

၂။ ဆန်းကျမ်းတတ်ရမည်၊ အသံ၏ တိုရှည်နိမ့်မြင့်၊ တက်သံ၊ သက်သံ၊ အသံ၏ မကြာကို သိရမည်။

၃။ အလင်္ကာကျမ်းတတ်ရမည်၊ အလင်္ကာတန်ဆာဆင်သောကျမ်း တတ်ရမည်။

၄။ အဘိဓာန်ကျမ်း တတ်ရမည်။ စကားလုံးများ၏ လောကသတ်မှတ်သော ကျမ်းတတ်ရမည်။

၅။ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များတတ်ရမည်။ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို စွယ်စုံသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာဝင်ငါးပါးဆရာများဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုကြလေသည်။

ဦးတိုးပြဆိုထားသော သဒ္ဒါနည်းများမှာ ပါဠိသဒ္ဒါနည်းမျှသာဖြစ်သည်။ ရှေးခေတ်အ ခါက မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ပါဠိသဒ္ဒါကို မြန်မာသဒ္ဒါအဖြစ် တစတစ ပြုပြင်ပြောင်းလဲသုံးစွဲလာ သည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ဟော်လံပြည်မြောက်ပိုင်း အမ်စတာဒမ်မြို့မှ ထုတ်ဝေသော (Lingua) “လင်ဂျီ” စာ စောင်အတွဲ ၁၅၊ ၁၉၆၅-၆၆၊ လန်ဒန်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာကထိက ဂျန်အိုကယ်(ကိုလှသိန်း)၏ “နိဿယမြန်မာစာတမ်း”၌ ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်း သထုံပြည်မှ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ အစုံ ၃၀-ကို ယူဆောင်လာသည်မှစ၍ ပါဠိမြန်မာ ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းတွင် ၁၅-ရာစု၌ “နိဿယမြန်မာစာ” များ ကို ရှေးဦးစွာ လေ့လာရ၍ ဤမှာပင် ဘာသာစကားနှင့်ဆိုင်ရာ မြန်မာသဒ္ဒါအကြောင်း၊ ယခင်က မလေ့လာခဲ့သေးသော အချက်ကို ဂျန်အိုဝင်က လေ့လာပြထားလေသည်။

မြန်မာသဒ္ဒါကို အနောက်တိုင်းသားများက အထူးအလေ့အလာပြုခဲ့ကြသည်။ ၁၈၈၈- ခုနှစ်က ရန်ကုန်တွင် ပုံနှိပ်သော (Grammar of Burmese Language) စာအုပ် ထုတ်ခဲ့သည်။ ၁၈၉၉-ခု၌၊ အေဒဗလျူလောင်(စ်)ဒေးလ်၏ ရန်ကုန်တွင် ပုံနှိပ်သော (Burmese-Grammar) ဟူ၍ထုတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၅-ခု၌၊ ဂျေအေစတူးဝင်၏ လန်ဒန်ပုံနှိပ်သော (Manual of Coloquial Burmese) ကိုထုတ်ခဲ့သည်။

၁၉၄၄-ခု၌ ဒဗလျူအက်စ်ကောနင်၏ (Outline of Burmese Grammar) စာအုပ် ထွက်လာသည်။ ၁၉၆၂-ခုနှင့်၁၉၆၄-ခုနှစ်များ၌ ချက်တိုင်းပြည်၌ ရောက်နေသော ဦးမင်းလတ် ၏ (Report on studies of Burmese Grammar) စာအုပ်များ ထွက်လျက်ရှိသည်။ ဤ ကား မြန်မာစာပေသင်သော နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများအတွက် အထူးလိုအပ်သော စာတမ်း များဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်ရှိ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအဘို့ကား ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဆရာ ကြီးဦးဖေမောင်တင်၏ မြန်မာသဒ္ဒါနှင့်မြန်မာဝါကျဖွဲ့ထုံးကျမ်းတို့သည် ရှိ၏ ။ ကိုယ့်မြန်မာစာပေကို

E-book is created by shanyoma

ပြန်လည်သုံးသပ်စိစစ်ရာမှ ကိုယ့်စာပေ၌ သဒ္ဒါစာအုပ်ကောင်းကောင်း မရှိသေးကြောင်း၊ လေ့လာ ဆည်းပူးမှုလည်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိကြသဖြင့် ယခုတဖန် စံနစ်သစ် ပြင်ဆင်ပြီး၊ သဒ္ဒါကို သင်ကြား ပို့ချနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဂျန်အိုကယ်၏ နိဿယမြန်မာဘာသာစာတမ်း၌ မြန်မာစာကို လေ့လာခြင်းဖြင့်-

၁။ မြန်မာသဒ္ဒါ

၂။ မြန်မာဝါကျဖွဲ့ထုံး

၃။ မြန်မာဝေါဟာရများ အဘိဓာန်တို့ကို လေ့လာနိုင်ကြောင်း ဆိုထားသည်။ နိဿယမြန်မာစာသည် သဒ္ဒါနည်းအရ လေ့လာကြည့်ပါလျှင် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ပေးထားရုံမျှမဟုတ်မူဘဲ ဝါကျဖွဲ့မှုများကို အထူးလုံ့လပြု ဖန်တီးထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

နိုင်ငံခြားသားများသည် မြန်မာသဒ္ဒါကို အလေ့အလာပြုလျက်ရှိကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရှိ ကျောင်းများနှင့်တက္ကသိုလ်များ၌ မြန်မာသဒ္ဒါကို ပြန်လည်ဖော် ထုတ်သင်ကြားကြသည်မှာ မကြာလှသေးချေ။ တော်လှန်ရေးအစိုးရသည် မြန်မာစာပေတိုးတက်ရေးအတွက် အဖွဲ့အသီးသီး ဖွဲ့စည်းပေးကာ မြန်မာသဒ္ဒါ၊ မြန်မာအဘိဓာန်၊ မြန်မာသတ်ပုံများကို အသစ်ပြုစုစေသည်။

မြန်မာစကားပြေ အရေးအသားသစ်ဟူ၍ ကြွေးကြော်ကြသော ဤခေတ်အခါ၌ မြန်မာ သဒ္ဒါသည်လည်း အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတရပ်၌ပါကြောင်း၊ သိအပ်ပေသည်။ ထို့ပြင် ဦးမင်းလတ် “မြန်မာသဒ္ဒါကျမ်း” သည်ပင်၊ “သတ်ပုံကျမ်း” နှင့်ဆိုင်ရာ အသတ်များကို (Phoentic) ဖိုနက်တစ် အသံထွက်နှင့် (Romanization) ရောမအက္ခရာဖလှယ်သော အသံထွက်များနှင့်ခွဲကာ ပြထား လေသည်။

ဦးမင်းလတ်သည် ခေတ်သစ်မြန်မာစာ အရေးအသားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှေးဂန္ထဝင်မြန်မာ စာများကို လုံးဝပယ်ရန် တိုက်တွန်းထားလေသည်။ ဤ၌ စာစကားဆန်ဆန် ပေါရာဏစကားများ နှင့် ရောထွေးနေသော မြန်မာစာအရေးအသား မတိုးတက်မည်ကို စိုးဟန်တူလေသည်။ စာအုပ် ကြီးမှ စာစကားဆန်ဆန် သုံးစွဲသည်တို့ကား အမှန်စင်စစ် သဘာဝမကျလှချေ။ ယုတ္တိမရှိပါချေ။ အထူးသဖြင့် မြန်မာစာသင်ကြားသော နိုင်ငံခြားသားများအတွက် ရှေးဟောင်းစာကို လုံးဝပယ် သော် ဖြစ်ကောင်းသည်။ ခေတ်သစ်မြန်မာစာ အရေးအသားများကို များများဖတ်စေလျှင် ဖြစ် နိုင်သည်။ ဤနည်းကို မြန်မာကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေး သင့်သည်။ သို့သော် မြန်မာစာပေ အဓိကထားလေ့လာသော ကျောင်းသားများအတွက် ရှေး ဟောင်းစာပေကို တကဏ္ဍခွဲခြား၍ ထားသင့်ပေသည်။

နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးကို မြန်မာပို့ချရာ၌ ခေတ်သစ်စာပေများကို ဖတ်စေရာ တနေ့စာ မျက်နှာ ၅၀-မျှ ဖတ်နိုင်၍ စာမျက်နှာ ၅၀၀-ပါစာအုပ်ကို ၁၀-ရက်နှင့်အပြီး ဖတ်လေသည်။ တလ ကို ခေတ်သစ်မြန်မာစာအုပ် ၃-၄အုပ်မျှ ဖတ်ရာ ၂-နှစ်တာအတွင်း ခေတ်သစ်မြန်မာစာအုပ် ၇၀ ကျော် ၁၀၀-နီးပါးဖတ်၍ ပြီးလေသည်။

E-book is created by shanyoma

ထို့ကြောင့် ဦးမင်းလတ်၏ ခေတ်သစ်မြန်မာစာလေ့လာခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော သူ၏ “သဒ္ဒါကျမ်း” ပါအချက်ကို နှစ်သက်မိပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး မြန်မာစာကို အဓိကထား လေ့လာသူများသည် ပါဠိတက္ကတသဒ္ဒါများကိုလည်း အနည်းငယ်အလေ့အလာ တတ်ကျွမ်းထားရပေမည်။ ဤအတွက်လည်း စံနစ်သစ်ပညာရေးအစီအစဉ်၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သို့ဖြစ်၍ “မြန်မာသဒ္ဒါကျမ်း” ကို လေ့လာနည်းဟူ၍ ဆိုထားစေကာမူ လေ့လာနည်းက နည်း၍ လမ်းညွှန်သဘောက များသွားပေသည်။ လေ့လာနည်းမှာ စာအုပ်ကို သင်ကြားပို့ချရာမှသာ အသေးစိတ်၍ ပြနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လမ်းညွှန်ရေးသားသည်ကို ခွင့်လွှတ်ရန် တောင်းပန်အပ်ပေသည်။

၄။ အဘိဓာန်သုံးစွဲလေ့လာနည်း

“အဘိဓာန်” ဟူသော ကောသကျမ်းလက်ကိုင်မရှိပါမူ တွေ့သမျှသော ပုဒ်တို့ချီ အနက်ကို မသိနိုင်၍ လိုအပ်သော ကိစ္စမပြီးစီးရှိလေရာ၏” ဟူ၍ အဘယာရာမဆရာတော် ပြုစုသော အမရကောသပါဠိ နိဿယကျမ်းနိဒါန်း၌ ရေးသားထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိကြီးပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း အဘိဓာန်ကို လက်ကိုင်ထားရလေသည်။ ယခုအခါ တက္ကသိုလ်များစံနစ်သစ် မြန်မာစာပေသင်ကြားရာတွင် “အဘိဓာန်သုံးစွဲလေ့လာနည်း” ကိုပါ ထည့်သွင်းထားသဖြင့် ရှေ့အဘို့ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ဗဟုသုတပွားများ ဉာဏ်အမြော်အမြင် တိုးတက်လာသည်မှာ မုချဖြစ်ပေသည်။

ပြောဆိုနေကြသော ဘာသာစကားတိုင်းသည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တိုးပွားလျက်ရှိသည်။ ဘာသာစကားများ တိုးပွားလာသည်သာ တွေ့ရသည်မဟုတ်။ ဘာသာစကားများ ပြောင်းလဲနေမှု ပျောက်ပြယ်ဖယ်ရှားမှုများကိုလည်း ကြုံတွေ့ကြရလေသည်။ ဘဝသစ်နှင့်အညီ စကားလုံးအသစ် အဆန်းများလည်း တီထွင်ကြသည်။ အချို့စကားလုံးများသည် ယာယီခေတ္တမျှသာခံ၍ ပြယ်ပျောက်လွယ်လေသည်။

ပထမနှင့်ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်လိုက်ရာတွင် ဘာသာစကားများ သဘာဝအလျောက် တရှေ့ရှေ့ ထွန်းကားတိုးတက်မှုနှင့်ယိုယွင်းပျက်စီးစေမှု နှစ်ရပ်ကို တရှိန်ထိုးဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်လေ့လာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခေတ်နှင့်အညီ ဘာသာစကား အတိုးအဆုတ်များကို လေ့လာကြရမည်။

ဒေါက်တာလှဖေ၏ “မြန်မာစာပေ ဧည့်ခံစာတမ်း” (၁၀) တွင် ဘာသာစကားအဓိပ္ပါယ် ပြောင်းပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ဤကဲ့သို့ ရေးသားခဲ့သည်။

မြန်မာစာတွင်သာ မဟုတ်သေး၊ အင်္ဂလိပ်စာပေတွင်လည်း—

ရှေးအခါက (Fellow) ဆိုသောစကားသည် လူဂုဏ်တန်ဟူသော ကောင်းသည်အဓိပ္ပါယ်ကိုရပါသည်။ ယခုအခါ၌မူကား သာမညအဓိပ္ပါယ်ကို အများအားဖြင့် ယူဆတတ်ကြ၏။

မြန်မာမှာလည်း ထိုနည်းတူတူပင် ရှေးအခါက “ညီ” ဆိုသောစကားသည် “တိတ်ဆိတ်” သည်ကိုပြု၏။ ယခုအခါကား ဆူညံသည်ဟု ယူဆကြ၏။

ထိုနည်းတူ “ရွံ့သည်၊ လူပါးဝသည်” ဆိုသောစကားတို့သည် မူလက “ကြောက်ရွံ့သည်၊ လူအကြောင်း နားလည်သည်” ဟူ၍ အသီးသီး အနက်ရပါငြားလည်း ယခုခေတ်တွင် “စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာသည်၊ သွေးကြီးသည်” ဟု အသီးသီး အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူကြတော့၏။

စာပေလည်း အဓိပ္ပါယ်ပြောင်း၊ စာရေးဆရာတို့လည်း အရေးအသားပြောင်း၊ ခေတ်လည်း ပြောင်းလာကြသည်မှာ သင်္ချာရလောကကြီး၏ ဓမ္မတာပေကိုး . . . ဟုသာ ထင်မြင်ယူဆမိပါတော့တည်း . . . ဟူ၍ ၁၉၃၈-ခုနှစ်က ဒေါက်တာလှဖေ၏ အရေးအသားကို တွေ့ရပေသည်။

E-book is created by shanyoma

မြန်မာအဘိဓာန်သမိုင်းတွင် ဒေါက်တာ-ဂျိဆင်၏ အဘိဓာန်သည် ရှေ့ပြေးအဘိဓာန် ဖြစ်၍ ချီးကျူးထိုက်ကြောင်း ဆိုကြလေသည်။

မြန်မာအဘိဓာန်သမိုင်းအချုပ်ကို မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်း၊ ဂျာနယ်အတွဲ ၄၇၊ အပိုင်း-၁၊ ၁၉၆၄-ခု၊ ဇွန်လတွင် ဦးတင်လှက စုံလင်စွာ ရေးသားထားသည်ကို ဆက်လက်လေ့ လာသင့်ပေသည်။ ဦးတင်လှက “အဘိဓာန်ဆိုသည်မှာ ပါဠိစကားအဘိဓာန်မှ ဆင်းသက်လာ၍ အမည်တို့ကို ဟောသောကျမ်း” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး “အဘိဓာန်ကို ယေဘုယျသဘော၊ ဤကဲ့သို့ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသေးသည်။ အဘိဓာန် ကျမ်းဆိုသည်မှာ ဘာသာစကားတစ်ခုတွင်ရှိသော စကားလုံးတို့ကို အက္ခရာဝလီစဉ်ကာ မူလဘာသာ စကားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားဘာသာစကားတမျိုးမျိုးဖြင့်ဖြစ်စေ အနက်ဖွင့်ဆိုထားသောကျမ်းမျိုး ဖြစ်သည်” ဟူ၍ တမျိုးပြထားပြန်လေသည်။

အဘိဓာန်ကို သုံးစွဲလေ့လာရာတွင် အဘိဓာန်၌ အောက်ပါအချက်များကို အထူးဂရုပြု လေ့လာရပေမည်။

- ၁။ စကားလုံး၏ စာလုံးပေါင်း၊
- ၂။ စကားလုံး၏ ဗျူဟာအဓိပ္ပါယ်၊ စကားလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊
- ၃။ စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်တူစကားများ၊
- ၄။ စကားလုံး၏ အသံထွက်ပုံ ထွက်နည်း၊
- ၅။ စကားလုံး၏ မူလ၊ ရင်းမြစ် ဖြစ်ပေါ်ပုံ၊
- ၆။ စကားလုံး၏ ဆင်းသက်ပေါ်ပေါက်လာပုံများပင် ဖြစ်သည်။

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် ပုံကြမ်း၊ ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံများနှင့်ရှင်းလင်းထားသည်များကိုလည်း တွေ့ရှိတတ်ပေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး သဒ္ဒါစည်းမျဉ်းများ၊ စကားလုံး၊ ရွေးချယ်သုံးမှုများ၊ စကားပြော ဟန်နှင့်စာရေးဟန်ခြားနားမှုများ၊ ဘန်းစကားနှင့်ရပ်စကား၊ ရွာစကား၊ ဓလေ့စကား ကွဲပြားပုံ များကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပေမည်။

ဦးတင်လှ၏ အဘိဓာန်အင်္ဂါရပ်များ ဖော်ပြရာတွင် ဖော်ပြသော အောက်ပါအချက်သည် လည်း မှတ်သားထိုက်လှပေသည်။

“အဘိဓာန်လုပ်ငန်း၏ အရေးအကြီးဆုံးလုပ်ငန်းမှာ အဘိဓာန်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရ မည့်စကားလုံးကို ရွေးချယ်သည့်လုပ်ငန်းပင် ဖြစ်သည်။ အဘိဓာန်ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်သည် အဓိပ္ပါယ် ပြည့်စုံသောစကားလုံးမှန်သမျှကို စိစစ်ရွေးချယ် အနက်ဖော် ရသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော စိစစ်ရွေး ချယ်ရာ၌ ရိုင်းစိုင်းသောစကားလုံး၊ ယဉ်ကျေးတော်ဝင်သော စကားလုံး၊ ရွေးကျလွန်းသောစကား လုံး သစ်လွင်ဆန်းကြယ်သော နောက်မှပေါ်သည့်ရွှေကြာပင်စကားလုံး၊ အသုံးများသည့်စကား လုံး၊ အသုံးပါးသည့်စကားလုံး၊ အရှင်-ကျွန်စသည်ကဲ့သို့ ခေတ်နှင့်မလျော်သော စကားလုံးတို့ကို ဖက်မလိုက် မယိမ်း-မယိုင်၊ အတ္တနော မတီ မပါပဲ ရွေးချယ်ရသည်” ဟူ၍ ဆိုထားလေသည်။

E-book is created by shanyoma

အဘိဓာန်များကို လေ့လာသောအခါ၌ မြန်မာစာပေလောကတွင် အောက်ပါအဘိဓာန် မျိုးများကို ခွဲခြားသိထားရာသည်။

၁။ ပါဠိသက္ကတဆိုင်ရာအဘိဓာန်၊

၂။ ပေရာဏအဘိဓာန်၊

၃။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာနှင့်မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်၊

၄။ မြန်မာ-မြန်မာအဘိဓာန်များ ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာ-မြန်မာအဘိဓာန်များတွင် ဖျာပုံမြို့ အသျှင်ဩဘာဘိဝံသပြုစုသော မြန်မာအဘိဓာန်သည် အစောဆုံးဖြစ်သည်။

ဆရာယုဒသန်အဘိဓာန်နှင့်ဦးထွန်းငြိမ်းအဘိဓာန်တို့သည် မြန်မာစာပေလောက၌ အထူးထင်ရှားသောကျမ်းများဖြစ်သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၈၄၁-ခုနှစ်က အိန္ဒိယပြည် ကာလကတ္တားမြို့၌ ပုံနှိပ်သော မစ္စတာချားလ်လိန်း၏ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်သည်ကား မက္ခရာမင်းသားကြီး၏ ကူညီမှုများစွာပါသောအဘိဓာန်ကျမ်းဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့ မြန်မာနိုင်ငံတော် စာကြည့်တိုက်၌သာ တွေ့နိုင်လေသည်။

ယခုကျောင်းသူကျောင်းသားများ လက်လှမ်းမှီမှီ လေ့လာနိုင်သော အဘိဓာန်ကျမ်းများမှာ တက္ကသိုလ်အဘိဓာန်များပင် ဖြစ်သည်။ (က) မှ (ဆ) အထိသာ ပြီးသေး၍ ယခုအခါ ရပ်ဆိုင်းထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ၏ စနစ်သစ်ပညာရေးစီမံကိန်းအရ “မြန်မာအဘိဓာန်ချုပ်” တစောင် ပြုစုလျက်ရှိလေသည်။ ညှိနှိုင်းပြီး စံထားအပ်သော သတ်ပုံများနှင့်အညီ ပြုစုထားသော အဘိဓာန်စာအုပ်ဖြစ်၍ တတိုင်းတပြည်လုံး အညီစံကိုက်ထားသုံးရမည့်ကျမ်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုစာအုပ်များမထွက်မီ တက္ကသိုလ်မြန်မာအဘိဓာန်ကိုသာ သုံးစွဲကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဤအဘိဓာန်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာဦးတင်လှ၏ ဝေဘန်ထားချက်မှာ-

“တက္ကသိုလ်မြန်မာအဘိဓာန်တွင် စကားလုံးတို့၏ အသံထွက်ကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိ။ ယင်းကဲ့သို့ ဖော်ပြထားခြင်းမှာ ဤအဘိဓာန်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာများ အသုံးပြုမည့်အဘိဓာန်ဖြစ်၍ အသံထွက်ဖော်ပြရန်မလိုဟု ယူဆသဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အသံထွက်ကိုပါ ဖော်ပြရန်လိုသည်ဆိုအံ့၊ ကမ္ဘာသုံးအသံထွက်လက္ခဏာများဖြင့် ဖော်ပြရမည်လား၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်အသံထွက်လက္ခဏာမျိုးဖြင့် ဖော်ပြရမည်နည်း။ ဤသည်မှာ ပြဿနာသစ်တစ်ခုသာ ဖြစ်သည်” ဟူ၍ ရေးသားထားလေသည်။

လန်ဒန်တက္ကသိုလ်၌လည်း မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်တစောင်ပြုလျက်ရှိသည်။ (အ) သရုပ် မပြီးသေး၊ ၄-တွဲမျှထွက်လေပြီ။ ထိုအဘိဓာန်မှာ နှစ်ရှည်လများ ကြာဦးမည်ဟု သိရသည်။ ခေတ်များပြောင်းလဲလျက်ရှိရာ အချို့စကားများသည် ခေတ်နောက်ကျကျန်မည်ပင် စိုးရိမ်ရလေ

သည်။

မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ (Tongues like government have a natural tendency to degeneration) ဟူ၍ဘာသာစကားသည် ပြည်ပိုင်အစိုးရကဲ့သို့ ဓမ္မတာအလျောက် ပျက်စီးရာဘက်သို့ ရှေးရှုသွားကြစမြဲတည်း” ဟူ၍ အင်္ဂလိပ်စကားသည်ရှိ၏။ ဤအကြောင်းကို ပေါရာဏများနှင့်ရေးထားသော မဟာသီလဝံသ၏ “ပေါရာယနဝတ္ထု၊ ရာဇဝင်ကျော်” စာအုပ်များက သက်သေခံလျက်ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာစကားအချို့သည် ပျောက်ပျက်လျက်ရှိပြီး ဘာသာစကားအသစ်အသစ်များလည်း တိုးပွားလျက်ရှိလေသည်။ ယခုခေတ်အခါ၌ တော်လှန်ရေးအစိုးရ၏ အားပေးကူညီမှုဖြင့် ဘာသာရပ်အသီးသီးမှ စာအုပ်များကို ဘာသာပြန်ဆိုလျက်ရှိကြရာ ဘာသာစကားအသစ်တည်ထွင်မှုများ ပို၍များလာလေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ကာ မြန်မာများ ခရီးဆက်သွားနေကြသဖြင့် တော်လှန်ရေးအစိုးရခေတ် မြန်မာဝေါဟာရအသစ်များ တိုးပွားလျက်ရှိသည်။ ဤသို့သော ဝေါဟာရများကို တသီးတသန့် စစ်တမ်းထုတ်ကာ သုတေသန ပြုထားသင့်လှပေသည်။

လေ့လာရန် အဘိဓာန်ဆိုင်ရာစာပေများ

- ၁။ တက္ကသိုလ် မြန်မာအဘိဓာန်(ဦးဝန်-ဦးတင်လှ)
- ၂။ ပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်(ဦးဟုတ်စိန်)
- ၃။ သတ်ပုံအဘိဓာန် မိတ်လင်စုံ(ဦးအုန်းရွှေ)
- ၄။ ယုဒသန်အဘိဓာန်
- ၅။ မြန်မာအင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်(ဂျေ-အေ-စတူးဝပ်၊ စီဒဗလျူ-ဒန်း၊ ဦးခင်မောင်လတ် ဒေါက်တာလှဖေ၊ အိတ်(ချ်)အက်(ဖ)စားလ်)
- ၆။ တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်(ဒေါက်တာဘဟန်)
- ၇။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်(ဦးထွန်းငြိမ်း)
- ၈။ ပေါရာဏအဘိဓာန် (ဦးဖိုးကျား)
- ၉။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း
- ၁၀။ အဘိဓာန်ပုဒ်ပိကာနိဿယ(တောင်ပေါက်ဆရာတော်ဦးစက္ကပါလ)
- ၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနဂျာနယ်၊ (၁၉၆၄- ဇွန် အတွဲ-၁)
- ၁၂။ ၎င်း . . . ၁၉၆၂- ဇွန် အတွဲ-၁။ Some of the Problem of a Lexicographer by Dr.Ba Han.

၁၃။ ၁၉၅၀-မေလ၊ အတွဲ- ၂(က) Some Ean; by Reformecy to the Fit of Burmese English Dictionary of 1826-E.P.Quingcy.

E-book is created by shanyoma

အဘိဓာန်သုံးစွဲလေ့လာနည်း သင်ခန်းစာ

တက္ကသိုလ်မြန်မာအဘိဓာန် (က-မှ-ဆ)အထိ အသုံးပြုရန်ဖြစ်သည်။

(က) စကားလုံး စာလုံးပေါင်းများ ဤအရာ၌ မြန်မာစာရေးထုံးနှင့်သတ်ပုံကျမ်းများလည်း ညှိနှိုင်းလေ့လာကြရမည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏စံ-သတ်ပုံချုပ်ထွက်ပြီးပါက ထိုစံသတ်ပုံအရသာလျှင် လက်ခံရမည်သာဖြစ်သည်။

ပုံစံဆိုရသော် “က” အဘိဓာန် စာမျက်နှာ ၈၄-၌

ကျက်သရေ - နံ=မင်္ဂလာ၊ မင်္ဂလာရှိခြင်း၊ တင့်တယ်မြင့်မြတ်ခြင်း။ (ဝေါလီ ၂၃၀၅)
ကြက်သရေ-ရှု၊ ပုဂံကျောက်၊ မွန်၊ ဂျာလီ
မြန်မာကျက်သရေ။

ဤ၌ အပင့်အရစ် ၂-မျိုးရှိကြောင်းပြကာ အဘိဓာန်ဆရာက အတ္တနောမတိပြု၍ တခုသာမပြချေ၊ ဖက်မလိုက်လဲ။ အရစ်ကြက်သရေမှာလည်း-

“က” အဘိဓာန်စာမျက်နှာ-၁၂၁။

ကြက်သရေ - နံ ၁။ ကောင်းမြတ်ထူးခြားသောဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ တင့်တယ်ခြင်း၊ မင်္ဂလာရှိခြင်း။

၂။ ဘုန်းတန်ခိုးအစိုးရသောအဖြစ်။ မြေပြင်အလုံး၌၊ ဘုန်းကြက်သရေတော်ကို နို့စေလတ္တည်း(ရာကျော် ၈၂)။

၃။ ဂုဏ်ယူဘွယ် ဂုဏ်တက်ဘွယ် အချက်တို့နှင့်ပြည့်စုံသော သက်ရှိသတ္တဝါသက်မွဲအရာ။ တောရကောင်ညွန့်၊ စိုဘောင်ကွန့်သား၊ တောင်ကျွန်းကြက်သရေ၊ (ဗိမာန်-၁၂)ပြည်ကြီးကြက်သရေ၊ မတ်ခေါင်တွေ့တင်၊ (ကော-၃၈)။

၄။ ဘုန်းပညာ “ပညာ ပညာ၊ နှစ်ဖြာခွဲဝေ၊ ကြက်သရေထွန်းညှိ၊ အနက်ရှိသား၊ သီရိတတန်” (ပဉ္စာနိဂုံး-၇)ကျက်သရေရှု-၍ဟူလည်းဆိုထားသည်။

ဤ၌ - (က) စကားလုံး၏ စာလုံးပေါင်း။

(ခ) စကားလုံး၏ ဗျူဟာအဓိပ္ပါယ်၊
စကားလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်။

(ဂ) စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်တူစကားများ၊

(ဃ) စကားလုံး၏ မူလရင်းမြစ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊

(င) စကားလုံး၏ ဆင်းသက်ပေါက်ပွားလာပုံများကိုပြထားလေသည်။

ယုတ္တိတန်သည့်ကျက်သရေ၏ မူလရင်းမြစ်နှင့်စကားလုံးဆင်းသက်ပေါ်ပေါက်လာပုံများကိုသာ အမြက်မျှ ဖော်ပြလေသည်။

ထိုမှဆက်၍ ရွာခလေ့ ရပ်ခလေ့ အသုံးအနှုန်းဖြစ်သော ကြက်သရေခန်း၊ ကြက်သရေတိုက်ကိုဆက်၍ တွေ့ရမည့်ကြက်သရေဆောင်မှာ ထူးခြားသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဟု တွေ့ရသည်။

မြန်မာသဒ္ဒါနည်းအရ နံ=နာမ်။ ကြိ=ကြိယာ၊ ကြိပစ္စည်း=ကြိယာပစ္စည်း၊ ကြိဝိ=ကြိယာဝိသေသန။ နံစား=နာမ်စားစသည် ရှင်းလင်းချက်များကိုလည်း တွေ့ရမည်။

ပေါရာဏစကားနှင့်ပတ်သက်၍ အဘိဓာန်စာမျက်နှာ-၆၀ ၌-
ကုန်းစော=နံ(ပေါ)ညီညွတ်ခြင်း၊ စက်ရုံ၊ သင်းချပ်တီး(ပေါ=၁၈၉)ဟူ၍ တွေ့ရပေမည်။
စာမျက်နှာ-၁၆ ၌-

ကာတစ်=နံ(ကာလသုံးစကားရိုင်း)မိန်းမတို့၏ တင်ပါးဆုံ(မန္တလေးဆုံတံဆိပ်ဆေးဆိုင်၏ အမည်)
ဒီဆူဇာဆေးတိုက်၏ အမည်လည်း ဖြစ်သည်။ ကာတစ်တိုက်ဟု ယခုတိုင်ခေါ်ကြသည်။

က စာမျက်နှာ ၆-
ကနစိုး=နံ(ဘန်း)ဇာတ်မင်းသား၊
စာမျက်နှာ ၂၅

ကာနီ(နီ) ကော-ကြို၊ (ဘန်း) လင်မယားအဖြစ်ပေါင်းသင်းသည်။

“တကာလေးနှယ်၊ ချောလိုက်လေ၊ ကာနီကောလိုက်ရ၊ အဟောဝတ ဩော်ကောင်းလေ စူ ကောင်းလေစူ” (ဟံ ၂-၆၄၇)

“စိတ်သာလက်ဖြေ၊ ပေါင်တိုဘေနှင့်ကာနီကောရောပ” (ပဒု ၁၅)

ဤဘန်းစကားမှာ ရှေးခေတ်သုံးဘန်းစကား ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ မြန်မာဘန်းစကားစာအုပ်များ ထွက်နေပေသည်။ လှသမိန်၏ မြန်မာဘာသာဖြင့်ပြုစုသော စာအုပ်များရှိသည်။

မြန်မာအဘိဓာန်လေ့လာရာ၌ ရခိုင်၊ ဟိန္ဒူ၊ ပါရှင်၊ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ မွန်၊ ယိုးဒယားမှ ရရှိသော စကားများကို တွေ့ရှိကြရပေမည်။

E-book is created by shanyoma

မြန်မာစကားပြေနှင့်စာစီစာကုံးရေးနည်း (ဝါ)

ရွှေစာမည်သို့ မှန်းမည်နည်း

အစမ်းစာ

မြန်မာစာပေလောကတွင် ကဗျာလင်္ကာ၊ စကားပြေနှင့်လင်္ကာစကားပြေနှစ်ထွေရောရာ ဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲခြားထားရာတွင် မြန်မာစကားပြေရေးရာ၌ ဗုဒ္ဓဝင်၊ မဟာဝင်၊ ရာဇဝင်၊ သမိုင်း၊ ဝတ္ထု၊ ဓမ္မသတ်၊ လျှောက်ထုံးတရားစာ၊ မော်ကွန်းစာ၊ ဆောင်းပါးစာ၊ မှတ်တမ်း၊ အမိန့်တော်ပြန် တမ်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာတမ်းစသည်ဖြင့် တွေ့ရှိရသော်လည်း “စာစီစာကုံး” ဟူ၍ သိရှိကြသော “အစမ်းစာ” များသည်ကား နောက်ခေတ်မှပေါ်ပေါက်လာသော မြန်မာစကားပြေတမျိုးဖြစ်ပေသည်။

ဤစာစီစာကုံးသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် “အက်ဆေး” ဟုခေါ်သဖြင့် ဆရာတက်တိုးက မြန်မာစာပေတွင်မရှိသော စာတမျိုးဖြစ်ခြင်းကြောင့် တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုကာ “အက်ဆေး” ဟုခေါ်ရန် နှစ်ခြိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ လှခင်အင်ဆန်းပိုင်ရှင် ဆရာကြီးဦးပန်းရည်ကမူကား အစမ်းစာဟူ၍ မှည့်ခေါ်ထားလေသည်။ ယခုအခါ အချို့က “စာကွန့်” ဟု ခေါ်ကြပြန်သည်။

မည်သို့ပင် အမည်ပေးကြစေကာမူ မြန်မာစာပေလောကတွင် ကျောင်းများနှင့်တကွ သိုလ်များတွင် “စာစီစာကုံး” ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ရေးသားလျက်ရှိလေသည်။

သို့ကြောင့် ဝေါဟာရအားဖြင့် အက်ဆေးအစမ်းစာ စာစီစာကုံးဟူ၍ အမျိုးမျိုးရှိငြားသော်လည်း ရေးပုံရေးနည်းစာဟန်များသည်ကား မြန်မာစာပေလောက၌ သစ်ဆန်းလျက် ရေးနည်းတမျိုးဖြစ်ကြောင်း ယခုအခါ အများနားလည် သိရှိကြပြီးဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းတွင်းသင်္ခန်းစာ

“အက်ဆေး” ခေါ် စာစီစာကုံးသည် တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် “အနုစာပေ” ၌ သက်ဝင်လေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဂရိတ်ပညာရှင် အဲရစ်(စ)တော့တယ် (Aristotle) ၏ မိန့်ဆိုသည့်စကားတရပ်တွင် “အနုပညာ၏ လုပ်ငန်းတခုသည် စ-လယ်-ဆုံး သုံးပါးလုံးနှင့်ညီညွတ်ရမည်” ဟူ၍ တွေ့ရှိရသည်နှင့်အညီ “ဆက်ဆေး” ခေါ် စာစီစာကုံးကောင်းကောင်း ရေးလိုပါက “စ-လယ်-ဆုံး သုံးပါးလုံးဖြင့် ညီညွတ်စွာရေးသားရမည့်အကြောင်း အေသင်တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာပေပါမောက္ခ ဘားနစ်ဘသက်စတုန်းက စာစီစာကုံးရေးနည်း စာအုပ်တအုပ်တွင် ရေးသားထားလေသည်။

ဤ“အက်ဆေး” ခေါ် ဝေါဟာရ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအရ အဓိပ္ပါယ်အဖွင့်မှာ “စကားပြေဖြင့် အကြောင်းအရာတစုံတခုကို မကျယ်လွန်းဘဲ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း နှုန်းဖွဲ့စီကုံးသောစာပေ” ဟူ၍

E-book is created by shanyoma

ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ရေးသားသောစာပေတွင် ရေးသားသောအကြောင်းအရာ၌ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင် အတွေးအခေါ် ယူဆချက်များကို ဖော်ထုတ်ရေးသားနိုင်ပေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး အကြောင်းအရာ နှင့်ဆိုင်ရာ အခြေအနေသဘောတရားများ အသေးစိတ်ဖွဲ့နွဲ့စီကုံးရန်များနှင့်သရုပ်ဖော် ဖွဲ့နွဲ့သော စာများသည် ဤစာစီစာကုံး၌ အကျုံးဝင်လေသည်။

“အက်ဆေး” ဟူသော ဝေါဟာရကို ကြိယာအဖြစ် (To essay) သုံးသောအခါတွင် (To attempt, to try) လို့လဲပြုသည်။ ကြိုးစားအားထုတ်သည်ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရလေသည်။ ကျောင်း များတွင် ရေးသော “အက်ဆေး” သည် လို့လဲပြုမှု၊ ကြိုးစားမှုပြု၍ မိမိ၏ အတွေးအခေါ်ကိုပြ သော သစ်ကုံးစာများဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းတွင် (Trial) အစမ်းရေးသော “အစမ်း စာ” ဟူ၍ဆိုသော် ဆိုနိုင်ပေသည်။

သရုပ်ခွဲသော်

မြန်မာစာစီစာကုံးသည် အင်္ဂလိပ်စာစီစာကုံးကိုမှီကာ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အတိုင်း စာ စီစာကုံးအမျိုးအမည်များကို ပိုင်းခြားရာ၌-

- ၁။ အကြောင်းအရာဖော်ပြသည့်စာစီစာကုံး (Narrative Essays)
- ၂။ သရုပ်ဖော် စာစီစာကုံး (Descriptive Essays)
- ၃။ ချဲ့ထွင်ဖော်ထုတ်ပြသည့်စာစီစာကုံး (Expository Essays)
- ၄။ အတွေးအခေါ် တင်ပြသည့်စာစီစာကုံး (Reflective Essays)
- ၅။ စိတ်ကူးယဉ်စာစီစာကုံး (Imaginative Essays) ဟူ၍ ခွဲခြားတွေ့ရှိရပေမည်။

မျက်လှည့်ဆရာ၏ ဖန်မီးအိမ်

စာစီစာကုံးရေးနည်း (Essay Writing) မှတစ်ပါး စာပန်းချီဖွဲ့နည်း (၀၁) သရုပ်ဖော် စာ စီစာကုံးနည်း (Descriptive Writing) ဟူ၍လည်း ကဏ္ဍခွဲခြားရှိလေသည်။ စာပန်းချီ၏ သ ဘောမှာ ဉာဏ်မျက်စိမနေဘဲ ရုပ်ပုံကား ထင်လာစေရန် စီကုံးနည်းဖွဲ့ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ထိုစိတ်ကူး ဉာဏ်ပန်းချီကားသည် သာမန် မိသစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရသော ပစ္စည်းမျိုးမဟုတ်။ ဉာဏ်မျက်စိမနေဘဲ ဓာတ်ဖြင့်ကြည့်ရသော ပစ္စည်းမျိုးဖြစ်သည်။ မျက်လှည့်ဆရာ၏ ဖန်မီးအိမ်ကြောင့် မြင်တွေ့ရသော ရှုခင်းများကဲ့သို့ပင် ရှိသည်။ စာပန်းချီကားကို နေ့ခင်းအလင်းရောင်တွင် ရှုကြည့်ရသည်ထက် အ မှောင်ခန်းတခုအတွင်း ရှုကြည့်ခြင်းသည် ပို၍ထင်ရှားစေသည်။ ထို့ကြောင့် စာပန်းချီဖွဲ့ဆိုရာတွင် အသေးစိတ်မြင်တတ်ရမည်။ သာမန်မြင်တတ်ရုံမျှဖြင့် စာပန်းချီသမား မဖြစ်နိုင်ချေ။ ကြည့်တတ် မြင်တတ်အောင်လည်း လေ့ကျင့်ရပေမည်။

စာပန်းချီသည် ဓာတ်ပုံမဟုတ်

ယင်းသို့ကြည့်တတ်မြင်တတ်၍ တွေ့တွေ့သမျှ အားလုံးကိုလည်း စာဖွဲ့ရမည်မဆိုလိုချေ။ ထိုသို့တွေ့သမျှအားလုံး ပုံချရေးပါက ရှည်လျားငြီးငွေ့ဘွယ် ဖြစ်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အသေးစိတ် တွေ့သမျှတို့မှ ရွေးချယ်၍ တဖန်စိစစ်ရပေမည်။ စိစစ်ရွေးချယ်ရာတွင်လည်း မိမိခြယ်မှုန်းမည့်စာပန်းချီ၏ အကြောင်းအရာနှင့်ညီညွတ်ရပေမည်။ မိမိရေးခြယ်သောစာပန်းချီသည် ဘဝ၏ သရုပ်လက္ခဏာတို့နှင့်ပြည့်စုံရပေမည်။ မလိုသည်များကို ပယ်ထုတ်၍ လိုရင်းနှင့်အရေးကြီးသော အကြောင်းများကို ဖော်ထုတ်ရမည်။

တဖန်အနုပညာသည် ဓာတ်ပုံပညာနှင့်ခြားနားကြောင်း သတိထားရမည်။ အနုပညာသဘောဖြင့် စာဖွဲ့ရာ၌ ဓာတ်ပုံတွင် အသေးစိတ်ပါရှိသကဲ့သို့ တွေ့မြင်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ စာပန်းချီဆရာသည် မလိုသောအသေးစိတ်အဖွဲ့ကို ချန်လှပ်၍ စာပန်းချီဆရာမြင်သကဲ့သို့ စာဖတ်သူမြင်တွေ့စေရန် စာပန်းချီဆရာတွေ့ထိခံစားရသကဲ့သို့ စာဖတ်သူတွေ့ထိခံစားစေနိုင်ရန် ရေးသားရပေမည်။ ဘဝသရုပ်ဖော်မှုစာပန်းချီရေးရာတွင် စာရေးရာတွင် စာရေးသူ၏ ရွေးချယ်သော အကြောင်းရပ်သည် အဓိကအရေးကြီးလေသည်။

စာပန်းချီ အရေးကြီးသည်

စာပန်းချီဖွဲ့ဆိုရာတွင် စကားရွေးချယ်မှုသည် အထူးအရေးကြီးလေသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာပေ၌ စာပန်းချီကို (Word Picture) ဟုရေးလေသည်။ ပန်းချီသမားသည် စုတ်တံဖြင့် ဆေးရောင်စုံခြယ်ရေးသည့်နည်းတူ စာပေသမားသည်လည်း စကားလုံးရွေးချယ်မှု၌ အထူးအရေးကြီးပေသည်။

“သဒ္ဒါလင်္ကာရ” နှင့်ပြည့်စုံသောစကား “အတ္ထာလင်္ကာရ” နှင့်ပြည့်စုံသောစကားများဖြစ်စေရမည်။ မြန်မာစာပေတွင် ကဗျာဖြင့် စာပန်းချီဖွဲ့ဆိုကြသော ရတုဆရာများဖြစ်သည့် နဝဒေးကြီး၊ နတ်သျှင်နောင် မင်းဇေယျရန္တမိတ်၊ ရှင်သံခို၊ လက်ဝဲသူနွရစသော သူတို့၏ ရတုများကို လေ့ကျက်ပါက စာပန်းချီသဘောကို အလွယ်တကူ သိလာပေမည်။

ဥပမာ - ဥပစာတို့ဖြင့် လှိုင်လှိုင်ကြီးတင်စားဖွဲ့ဆိုတတ်ရပေမည်။ မရှင်း-မရှင်း မပြတ်မသား ကွေ့လည်ချောင်ပတ် မဖြစ်စေရ။ ဤအချက်ကို အထူးသတိရသင့်လှသည်။ စာပန်းချီဖွဲ့ရေးသားမှုများကို ယခုအခါ တက္ကသိုလ်များ အထူးလေ့လာစေလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် စာစီစာကုံးရေးနည်း၏ အင်္ဂါတရပ်ဖြစ်သော စာပန်းချီဖွဲ့နည်းကို ညွှန်ပြခြင်းဖြစ်ပေသည်။ “ပန်းလက်ဆောင်အစမ်းစာ” များတွင် စာပန်းချီ၏ သဘော စီကုံးထားသောစာများ ပါရှိပေသည်။

- ထို့ကြောင့် စာပန်းချီဖွဲ့ရာတွင် အချုပ်သဘောမှာ-
 - ၁။ အသေးစိတ်လေ့လာရှုကြည့်ပါ။
 - ၂။ ထို့နောက် အရေးကြီးဆုံးအချက်များ စိစစ်ရွေးချယ်ပါ။

၃။ ယင်းသို့စိစစ်ရွေးချယ်ပြီးနောက် တင်ပြရေးသားမည့်အချက်များကို အစီအစဉ်ပြုလုပ်ပါ။
၄။ တိကျသောစကားများ ရွေးချယ်ကာ ဥပမာ-ဥပစာတို့ဖြင့် နှိုင်းခိုင်းပြီး ရှင်းရှင်းသန့်သန့်ကြည်
လင်ထင်ရှားသော စာပန်းချီသရုပ်ဖော် ကားအဖြစ် ရေးသားပါ။

အကြောင်းအရာ ဘယ်လိုရှာမည်

အခြားသော စာစီစာကုံးရေးသားရာတွင်လည်း စာပန်းချီဖွဲ့ပုံဖွဲ့နည်းများအတိုင်းပင်
ရေးသားရမည်ဖြစ်သော်လည်း လိုအပ်သော အချက်များကို ထပ်လောင်း၍ ညွှန်ပြရပေမည်။

စာစီစာကုံးရေးရာတွင် အထူးအရေးကြီးဆုံး အကြောင်းတရပ်မှာ စီကုံးမည့်အကြောင်း
အရာရွေးချယ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စီကုံးရေးသားမည့်ကျောင်းသားသည်
ကိုယ်သိထားသော အကြောင်းအရာများ ပြည့်စုံခြင်းမရှိသောကြောင့်သာဖြစ်သည်။ ကျောင်း
သားများအဘို့ အတွေ့အကြုံဗဟုသုတ အကြားအမြင်နှင့်စာဖတ်မှုများ နည်းပါးသဖြင့် ရေးသား
ရန် အကြောင်းအရာရှားပါးခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပထမဦးဆုံးလိုက်နာရမည့်အချက်သည်
စာများဖတ်ရမည်။ ရှုတတ်မြင်တတ်အောင် လေ့ကျင့်ရမည်။ စာဖတ်ရာတွင်လည်း ဝတ္ထုများ
ကို အပျော်သက်သက်ဖတ်ရုံမျှဖြင့် မပြီးချေ။ ရာဇဝင်စာပေ ခရီးသွားမှတ်တမ်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာ
တမ်းနှင့်လောကဓာတ်အကြောင်းစာများကိုပါ လေ့လာရမည်။ ရှုမြင်တတ်မှုမှာလည်း ပတ်ဝန်း
ကျင်လောကကြီးမှ အသိဉာဏ်များကို ယူရမည်။ သွားရာလာရာ နား၊ မျက်စိဖွင့်ထားပြီးနောက်
ကိုယ်မသိသော အရာများကို မေးမြန်းပါ။ မေးမြန်း၍ ရသမျှကိုမှတ်သား၍ လေ့လာလျက်ရှိသော
အကြောင်းတရပ်အပေါ်တွင် အဖော်အပေါင်းများနှင့် ဆွေးနွေးပါ။ ဤကား စာစီစာကုံးရေး
သားရန် ပထမပြင်ဆင်မှုတရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

လူလဲလေ လောကီသားပေမို့

ဒုတိယပြင်ဆင်မှုသည်ကား စာစီစာကုံးရေးရန် ပေးထားသော အကြောင်းအရာများ
အနက် ကိုယ်နှစ်သက်ရာကို ရွေးချယ်မှုပင်ဖြစ်သည်။ စာစီစာကုံးရွေးချယ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိ
အနှစ်ခြိုက်ဆုံးအကြောင်းအရာကို လက်ဦးဆုံးရွေးချယ်ရမည်။ သို့သော် စာစီစာကုံးစစ်မည့်စာ
စစ်သူ ငြီးငွေ့လောက်စေမည့်အချက်များကိုလည်း သတိထားသင့်လှသည်။ ထို့ကြောင့်-

"O poor Examiner! O foolish candidates! who has be withched
you? will no one tell you that examiners are human, made of flesh and
blood like yourself that they can get tired, bored irritable and unfair?"

“အို-သနားဘွယ်ကောင်းသော စာစစ်များ၊ အို နားမလည်ရှာသော စာဖြေသူများ၊ သင်
တို့အား ဘယ်သူက ပြုစားထားလေဘိ၊ သင်တို့အား စာစစ်သူတို့သည် လူသားစင်စစ်ဖြစ်ကြောင်း၊
သင်တို့ကဲ့သို့ သွေးနှင့်ကိုယ် သားနှင့်ကိုယ် ဖြစ်ကြောင်း၊ တဦးတယောက်မျှ မပြောတုံလော။ စာ

E-book is created by shanyoma

စစ်သူတို့သည် မောပန်းတတ်၏။ ငြီးငွေ့တတ်၏။ စိတ်ဆိုးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် မျှတမှုမရှိဖြစ်တတ်လေသည်။” စသည်ဖြင့် စာစီစာကုံးရေးနည်းကျမ်းတစောင်၌ တွေ့ရှိရလေသည်။

ဤအချက်ကို ထောက်ထားပြီး ပူအိုက်သော နွေရာသီဥတု၌ ဖြေဆိုကြရသော ကျောင်းသားများ၏ စာ စစ်ကြရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အရေးကို တွေးဆပြီးလျှင် ရေးသားမည့်အကြောင်းအရာ ရွေးချယ်ရာ၌ အထူးဂရုစိုက်ရပေမည်။ စာအုပ်တအုပ်တွင် “မျိုးချစ်စိတ်” အကြောင်း စာစီစာကုံးဖတ်ရှုရာမှ နောက်တအုပ်တွင် “ဆိပ်ကမ်းသာ” အကြောင်းရေးသည်။ စာစီစာကုံး ကူးပြောင်းဖတ်ရှုရလျှင် စာစစ်သူမနော၌ ကြည်နူးတတ်လေသည်။ အမှတ်ပေးစံနစ်တွင်လည်း ထူးခြားပိုမိုရတတ်လေသည်။ အကယ်တည့် ရေးသားပုံ စာဟန်၊ သတ်ပုံ လွန်စွာမကောင်းသော်လည်း အခြားစာများဖတ်၍ ငြီးငွေ့နေရာမှာ တမျိုးတပုံ ပြောင်းလဲတွေ့ရသောအခါ အရသာတမျိုးတွေ့ရသော စာစစ်သူသည် အာရုံတမျိုး ပြောင်းပြီး အမှတ်ပို၍ရတတ်ကြောင်း၊ ရေးသားထားလေသည်။ ဤသည်အချက်မှာ စာစစ်သူတိုင်း မဟုတ်ပါချေ။ မြန်မာပြည်၌ ကျင်းပသော စာမေးပွဲကြီးများတွင်ကား စံနစ်တကျ ညွှန်ကြားမှုများကြောင့် ဤသို့မမျှတမှုများ၊ ကင်းတန်သလောက် ကင်းရှင်းနိုင်ပေသည်။ သို့သော် စာဖြေသူများအား ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်သော သဘောတရားကိုသာ သိအပ်စေပေသည်။ ထို့ကြောင့် “လူတကာ သူသူ၊ ငါငါ ရေးမည့်အကြောင်းကို ရှောင်ပါ” ဟူ၍ သတိပေးထားလေသည်။

သို့သော် ကိုယ်ပိုင်နိုင်သောအကြောင်းတရပ်ကိုကား ရှောင်လွှဲမရေးသားရန် နှိုးဆော်အပ်ပေသည်။

စာစီစာကုံး ကောင်းအောင်

စာစီစာကုံးရေးသားသောအခါ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းများ ရှိလေသည်။ ရှေးဦးစွာ ရွေးချယ်ထားသော အကြောင်းတရပ်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်။ အစ၊ နိဒါန်းပင် ဖြစ်သည်။ “အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာသည်” ဆိုသကဲ့သို့ နိဒါန်းရေးရာ၌ သတိထားရမည်။ အလွန်လွယ်ကူသော “ခလုတ်ထိမှ အမိတ” ဆိုသောစကားကို အကျယ်ချဲ့၍ နိဒါန်းတွင် ရှင်းလင်းပြရန် မလိုချေ။ “ကျွန်တော်၏ ရည်ရွယ်ချက်” ဆိုပါက ဝေလည် ဝေလည်နှင့်မရေးရ၊ အမြန်လိုရင်းသို့ရောက်အောင် ဖော်ပြရမည်။

မိမိရေးသားမည့်အကြောင်းကို တွေးခေါ်ပြီးနောက် ရေးသားမည့်အချက်အလက်များကို ရှာဖွေရမည်။ ချက်ချင်းကောက်၍ မရေးသားပါနှင့်ဦး၊ ပဌမ စဉ်းစဉ်းစားစား ပြုပြီးမှသာ စ၍ရေးပါ။ မိမိဘာကို ဆက်၍ရေးရမည်ကို မသိဘဲ ရေးမိလျှင် အမှားတွေ့၍ အချိန်ကုန်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရေးသားမည့်အချက်နှင့်ဆိုင်ရာအကြောင်းများ စုဆောင်းရှာဖွေစဉ်းစားခြင်း၊ စိစစ်ရွေးချယ်ခြင်း၊ စံနစ်တကျ စီစဉ်ခြင်း၊ ပြုပြီးနောက် ပုံကြမ်းထုတ်ရပေမည်။ ပုံကြမ်းဆွဲပြီးလျှင် လိုသောအချက်များရှာ၍ ဖြည့်စွက်ရမည်။ အချက်အလက်ပြည့်စုံသောအခါ စာစီစာကုံးကို ရေး

ပါလေ။ သို့မှသာလျှင် “စ-လယ်-ဆုံး” သုံးပါးလုံး ညီညွတ်စွာ စာစီစာကုံး ဖြစ်လာပေမည်။

စာစီစာကုံးရေးသားသောအခါ အရေးကြီးသော စည်းမျဉ်းများရှိသေးသည်။ ပထမ အချက်မှာ စာရေးသောအခါ စာပိုဒ်များခွဲ၍ ရေးသားရမည်။ တလျှောက်ကြီး ဆက်၍ မရေးရ ရေးပါက ရှုပ်ထွေးပြီး ငြီးငွေ့ဘွယ် ဖြစ်သည်။ စာပိုဒ်ဖွဲ့ရာမှာလည်း စေ့စပ်သေချာရမည်။ ဆီလျော်သော အကြောင်းများကို ကဏ္ဍခြားပြီး စာပိုဒ်ဖွဲ့ရမည်။ ပုံကြမ်းရေးထားသည့်အတိုင်း စာပိုဒ်တခုနှင့်တခု အဆက်အစပ် ရှိစေရမည်။

တိုသောစာပိုဒ်များဖြင့် ပေါင်းစည်းရေးသားသော စာစီစာကုံးတွင် နိဒါန်း၊ ကိုယ်တွင်းဖြည့် စာစီစာကုံးနှင့်နိဂုံး စ-လယ်-ဆုံးသုံးပါး ပြည့်စုံရမည်။ စာစီစာကုံး၏ နိဒါန်းအကြောင်းကို အထက်၌လည်း ပြဆိုခဲ့ပေပြီ။ နိဒါန်းတွင် စာစီစာကုံးအကြောင်းအရာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်။ ပုံပြင်ဝတ္ထု အကျဉ်း၊ သာဓကဆောင်ပုဒ်၊ မိမိထင်မြင်ချက် စသည်တို့ကို ရေးသားရမည့်အကြောင်းနှင့်ဆီဆိုင်ရာများကို ရေးသားရမည်။

ကိုယ်တွင်းဖြည့် စာစီစာကုံးမှာ နိဒါန်း၊ အိမ်ရှေ့တံခါးကြီးမှ ဝင်ရောက်လာသောအိမ်မကြီးပင် ဖြစ်သည်။ နိဂုံးသည်ကား အိမ်နောက်မှ တံခါးပေါက်သဘွယ် ဖြစ်ပေသည်။ စာစီစာကုံးရာ၌ အပိုစကားများကို ရှောင်ရမည်။ စကားများ မထပ်စေရန် သတိထားရမည်။ လိုရင်းထိမိစေရမည်။

နိဂုံးသည် နိဒါန်းကဲ့သို့ပင် စိတ်ဝင်စားဘွယ် ဖြစ်စေရမည်။ မစေ့စပ် မရေရာ အားနည်းနည်းချိနဲ့နဲ့ရေးသားသော နိဂုံးသည် စာစီစာကုံးကောင်း မဖြစ်နိုင်ချေ။

ကိုယ်ပိုင်စာတမ်း

စာစီစာကုံးရေးသားရာတွင် စာဟန်လည်း လိုအပ်သောအချက်တရပ်ဖြစ်၏။ ရိုးရိုးသန့်သန့် ထိထိမိမိ တိကျသော စာဟန်သည် လေ့ကျင့်၍ယူကြရမည်။ သဘာဝအလျောက် ဤသို့စာဟန်မျိုးရရန် ခဲယဉ်းဘိသည်။

ရှင်းရှင်းရေးတတ်ရန်မှာ ရှင်းရှင်းတွေးခေါ်တတ်ရမည်။ မိမိပြောလိုသောအကြောင်းအရာကို ရှင်းရှင်းသိမြင်က တိကျပြတ်သားရှင်းလင်းစွာ ရေးနိုင်သည်။ ပထမရှေးဦးစွာ ဂရုပြုရမည့်အချက်သည်ကား စုတ်ချက်မနိုင်သေးမီကာလ ကောက်ကြောင်းရိုးရိုးပန်းချီလက်ရာကို လိုက်ရမည်။ ကနုတ်ပန်း၊ ခြူးပန်းခြူးနွယ်များကို လေ့လာ၍ မသင့်သေးချေ။ အဆင်တန်ဆာနှင့်စကား သွယ်ဝယ်မှုများကို ရှောင်ရမည်။ ကိုယ်ပိုင်စာဟန်ရှိပါစေ၊ တပါးသူရေးပြီး စာဟန်ကို မတူပါနှင့်၊ တပါးသူ၏ စာဟန်သည် မည်မျှအထက်တန်းကျစေကာမူ အတူတူ၍ မပြုပါနှင့်။ မိမိပင်ကိုယ်သဘောကိုသာ ထုတ်ဖော်နိုင်ပါစေ။ သို့မှသာလျှင် စာစီစာကုံး ကောင်းမွန်ပေမည်။

E-book is created by shanyoma

အချုပ်သဘော

စာစီစာကုံးရေးနည်းအချုပ်သဘောမှာ-

- ၁။ ရေးသားမည့်အကြောင်းအရာကို ရှေးဦးစွာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကြံစဉ်းစိတ်ကူးကြည့်ပါ။
- ၂။ တဖန် ကြံစဉ်းတေးတော့၍ စိတ်ကူးဉာဏ်၌ အချက်အလက်များကို ပြည့်စုံအောင် ပြုပါ။
- ၃။ တွေးဆထားသော အချက်များကို ရုံးစည်းပြီး ဆိုင်ရာအချက်များကို စုပေါင်း၍ ကဏ္ဍခွဲခြားပါ။ မလိုသော အချက်များကို ရှေးနှုတ်ပစ်ပါ။
- ၄။ စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး စီစဉ်အချက်များကို ပုံကြမ်းရေးပါ။
- ၅။ ပုံကြမ်းရေးဆွဲပြီး ဖြည့်တန်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပါ။
- ၆။ စာပိုဒ်များ အသီးသီးခွဲခြားပြီး စာစီစာကုံးစတင်ရေးပါ။
- ၇။ စာစီစာကုံးတွင် နိဒါန်း, စာကိုယ်, နိဂုံးစုံလင်အောင် ရေးသားပါ။
- (က) နိဒါန်းကို စိတ်ဝင်စားဘွယ်ဖြစ်အောင် ရေးပါ။
- (ခ) စာစီစာကုံး ဝမ်းတွင်းဖြည့်စာကိုယ်ကို မကျဉ်းမကျယ် ရေးပါ။
- (ဂ) နိဂုံးကို ထိမိတိကျအောင် ရေးပါ။
- ၈။ ရေးသားပြီးသောအခါ တိုတိုတုတ်တုတ် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ကိုယ့်စာဟန်နှင့်ကိုယ် ရေးသားပါ။

အချက်အလက်များကို မှတ်သား၍ စာစီစာကုံးအနှုန်းအဖွဲ့ ဉာဏ်ထက်သန်အောင် လေ့ကျင့်သင့်ကြပေသည်။

စာစီစာကုံးရေးရာတွင် မိမိတို့၏ အတွေးအကြံ အထင်အမြင် အတွေ့အကြုံ ဖွယ်ဖွယ် ရာရာနှင့်စီကောပတ်ကုံး ဖြစ်အောင်၊ ရေးတတ်ဘို့လိုပေသည်။ ဤသို့သော အစမ်းစာများနှင့်ထပ်တူထပ်မျှ တသွေမတိမ်း ရေးရန်မလိုပေ။

ကိုရင်ဂျမ်း သို့မဟုတ် အခြားစာစီစာကုံးရေးသူတဦးဦး၏ အတွေးအကြံ အထင်အမြင်သည် မိမိတို့နှင့်မည်သည့်အခါမှ တူနိုင်မည်မဟုတ်သည်ကို သတိမူရပေမည်။ လူတဦးနှင့်တဦးသည် အမြင်ချင်း အတွေ့အကြုံချင်း မည်သည့်အခါမှ ပုံစံတူမကျနိုင်သည်ကို အထူးဂရုပြုရပေမည်။

သို့ဖြစ်ရာ အစမ်းစာများ ရေးသားရာ၌ မိမိမည်သို့တွေးသည်၊ မည်သို့မြင်သည်များကို စီကုံးနှုန်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုကြရမည်။

E-book is created by shanyoma

ဘာသာပြန်ခြင်း

တက္ကသိုလ်ပညာရေးလောက၌ “ဘာသာပြန်” လုပ်ငန်းကို အားပေးအားမြှောက်လုပ်ခဲ့သည်မှာ ကာလကြာပေပြီ။ ယခုအခါ ဘာသာရပ်တိုင်း မြန်မာဘာသာဖြင့် သင်ကြားပို့ချလျက်ရှိရာ “ဘာသာပြန်လုပ်ငန်း” သည် အထူးပင်အရေးကြီးလာလေသည်။ ဘာသာပြန်ဌာန သီးခြားထားရှိသော်လည်း ဌာနတိုင်း ဌာနတိုင်း မိမိတို့ဆိုင်ရာ စာပေများကို ဘာသာပြန်ဆိုလျက် လက်တွေ့လုပ်ငန်းများကို ထမ်းဆောင်လျက် ရှိကြသည်။

ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်မှတစ်ပါး ဆက်စပ်သော ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်စာအုပ်များကို ဖတ်ရာ၌ အချို့ဘာသာခြားစာများဖြင့်သာ ဖတ်မှတ်ကြရလေသည်။ ထို့ကြောင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုသောအခါ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖြေဆိုရာ၌ ဗဟုသုတအဖြစ် ဖတ်မှတ်ထားသောစာများကို တင်ပြဖြေဆိုကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းကို (Theorising) “သီအိုရီ” စာတွေ့သဘောမျိုး ဟောပြောသင်ကြားသည်ထက် လက်တွေ့သင်ခန်းစာများဖြင့်လည်း လေ့ကျင့်ပေးသင့်ပေသည်။ သို့မှလည်း ကျင့်လည်လာမည်အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။

စာပေဗိမာန်ထုတ် “ဘာသာပြန်” အကြောင်း ဟောပြောချက်များမှာ အထူးကောင်းမွန်ပါ၏။ သခင်ဘသောင်း ပါမောက္ခဦးဖေမောင်တင် ပါမောက္ခဦးမောင်နှင့်ဆရာဦးဝန်တို့၏ ဟောပြောချက်များမှ စုပေါင်းပြီး လိုအပ်သော အချက်များစွာ ရှိသည်။ ထိုဟောပြောချက်များမှ စုပေါင်းပြီး လိုအပ်သောအချက်များ ဖြည့်စွက်ကာ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ အကျဉ်းချုပ် ဤသို့လေ့လာနိုင်ပေသည်။

ဘာသာပြန်လုပ်ငန်းတွင်

- ၁။ ဘာသာပြန်မည့်သူသည် မိမိဘာသာကို နိုင်နင်းသကဲ့သို့ ဘာသာရင်းစကားကိုလည်း နိုင်နင်းတတ်ကျွမ်းရမည်။ အင်္ဂလိပ်စာမှ ဘာသာပြန်ပါက ဘာသာရင်းအင်္ဂလိပ်စာကို ကောင်းကောင်းတတ်ရမည်။ မိမိပြန်ဆိုသော မြန်မာစာကိုလည်း ကောင်းကောင်းတတ်ရမည်။
- ၂။ (က) လုံးစေ့ပွင့်စေ့ ဘာသာပြန်ခြင်း တိတိကျကျ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း၊ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုခြင်း။
 - (ခ) ဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန်ခြင်း၊ ဤဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းဆိုရာတွင် ချန်သင့်သည်ချန်၍ အဓိပ္ပါယ်ကို ငုံ့မိစေ၍ ခြုံမိအောင် ဘာသာပြန်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ဆီလျော်အောင် ဘာသာပြန်ရာ၌ အပိုဖြည့်ခြင်းများ မပြုအပ်ချေ။
 - (ဂ) မိုးကာ ဘာသာပြန်ခြင်း ဤ၌ မှီခိုငြိမ်းပြုရုံမျှသာဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် (Translation, adoption, Adaption) ဟူ၍တွေ့ရမည်။ ဤနည်းများကို ဘာသာပြန်ရာ၌ မိမိပြုစုသောကျမ်းစာအုပ်နှင့်အညီ ရွေးချယ်ဘာသာပြန်သင့်သည်။

E-book is created by shanyoma

၃။ ဘာသာပြန်ရာ၌ မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာကို နားလည်လွယ်အောင် ပြန်ရေးပြီးမှ အချို့ဘာသာပြန်ကြသည်။ ဤနည်းမှာ အထူးကောင်းမွန်သည်။ အကယ်၍ ကောင်းကောင်းနားလည်လွယ်ပြီးဆိုပါက ထိုနည်းကို လိုက်ရန် မလိုချေ။

၄။ ဘာသာပြန်ရာတွင် မိမိနိုင်နင်းသော ဘာသာရပ်အကြောင်းကိုသာ ပြန်ဆိုသင့်သည်။ မိမိမတတ်ကျွမ်းသောဘာသာရပ်ပညာ၌ သွားရောက်ပြန်ဆိုပါက သက်ဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းဝေါဟာရများ ရှာဖွေရန် မလွယ်ကူချေ။

၅။ အရေးအသားနှင့်ပတ်သက်၍ ဘာသာပြန်ရာတွင် လိုရင်းပေါ်လွင်အောင် တိုတိုတုတ်တုတ်ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရေးတတ်ရမည်။ ဝါကျတိုတိုတုတ်တုတ် ရေးက ပိုကောင်းသည်။

၆။ မြန်မာဝေါဟာရများနှင့်ပတ်သက်၍ ဘာသာရပ်အလိုက် အင်္ဂလိပ်မြန်မာဝေါဟာရဘဏ်စာအုပ် ၂-တွဲ၊ စာပေဗိမာန်မှ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သည်။ ဘာသာပြန်ရာတွင် မြန်မာအသံမြန်မာနည်းနှင့်ကိုက်ညီသောအသံလွယ်စနစ်အရ အချို့အချို့သော ဘာသာခြား၊ ဝေါဟာရများကို လက်ခံယူရန်ဖြစ်သည်။ ရှေးပါဠိသက္ကတဘာသာများမှ မြန်မာဘာသာပြန်ယူစဉ်ကပင် မြန်မာ့ဝေါဟာရထုထည်း၌ ပါဠိ၊ သက္ကတများရောက်နေလေသည်။ ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ မလေး၊ ယိုးဒယားစသောတိုင်းခြားစကားအချို့ကိုလည်း မြန်မာဝေါဟာရဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရမည်။

၇။ ဓလေ့သုံးစကားများနှင့်စကားပုံများကို ဘာသာပြန်ဆိုရာ၌ အခက်အခဲတွေ့ရတတ်လေသည်။ အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေရန် ပြန်ဆိုရန် အရေးကြီးကြောင်း သတိရှိရမည်။

၈။ အကြမ်းဘာသာပြန်ပြီးနောက် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြုပြင်ရေးသားအချောကိုင်၍ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမည်။

၉။ စကားလုံး ရွေးချယ်ရာ၌ ထိမိသော အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်သောဆက်စပ်သည့်အသုံးအနှုန်းကို ရွေးချယ်ရန် အရေးကြီးသည်။

၁၀။ အဘိဓာန်ကို အမြဲမပြတ် လေ့လာကြည့်ရှုပါ။

၁၁။ ဘာသာပြန်ဆိုသောအခါ အထူးအရေးကြီးဆုံးမှာ မူရင်းစာကို ပိုင်ပိုင်ဖတ်ပြီးမှ ဘာသာပြန်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

၁၂။ ယခုအခါ (Forward) ရှေ့သို့နှင့် (Working People Daily, Guardian) များကိုဖတ် ရှုခြင်းဖြင့် ဘာသာပြန်ပုံ ပြန်နည်းနှင့်အသုံးအနှုန်းဝေါဟာရအတွက် အထောက်အကူ ရရှိပါလိမ့် မည်။

မြန်မာစာအရေးအသား

ဦးတိုး၏ ရာမရကန်မှာပင် စကားတခုကို ပြောပါက ဝါကျအင်္ဂါရပ် အစိတ်အပိုင်းငါးခု ရကြောင်း၊ “နည်းပဋိညာဉ်ယှဉ်ရန်တွဲရန်” စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ထားသောစကားကို တွေ့ရပေမည်။ ဘေဒ စိန္တာသဒ္ဒါငယ်ကျမ်း၌ ပါဠိဝါကျအစိတ်အပိုင်းငါးမျိုး ပြလေသည်။ ဤမှာလည်း ဦးတိုးသည် မြန်မာစာရေးသားမှုအတွက် ပါဠိသဒ္ဒါကို မြန်မာမှု ပြုပေးထားသည်။

၁။ ပဋိညာဉ်=မူတည်စကား

၂။ ဥပမာ=နှိုင်းယှဉ်ချက်

၃။ ဟေတု=အကြောင်းပြချက်

၄။ ဥဒါဟရုဏ်=ပုံဆောင်ချက်

၅။ နိဂုံး=အဆုံးသတ်ဟူ၍ဖြစ်သည်။

စကားပြေရေးရာ စကားပြောရာတွင် စကားဖန် စကားအိမ်ကလေးများ ပါရမည်။ ဥပမာထည့်၍ပြောရမည်။ ပြောသောအခါ ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ပေးရမည်။ သဘောမပေါက်သေးပါက လူတိုင်းမငြင်းဆိုနိုင်သည်ကို ယူပြသကဲ့သို့ တင်ဆောင်ပြရမည်။ မူလဇရာတည်သောအကြောင်းကို ခေါင်းစဉ်နှင့်အညီ ရေးရမည့်အတွင်း ဝမ်းစာထည့်ပေးရမည်။ ထိုအခါ ခိုင်မာအောင် ပုံစံထည့်၍ ပြရမည်။ နောက်ဆုံး၌ ခေါင်းစဉ်ကို မေ့ပျောက်မသွားမှုဘဲ ပြန်အုပ်ရမည်။ ဤကား နိဂုံးဖြစ်၍ ခေါင်းစဉ်နှင့်ပြန်စပ်ဟပ်ကြည့်လျှင် မူတည်ပြောသောစကားအချက်နှင့်အညီပင် ဖြစ်ရမည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဦးတိုးက တဖန်ဆက်လက်၍ သမ္ဗန်ခြောက်ပါး၊ အစပ်ခြောက်ပါးကို မြန်မာစာရေးသားရာတွင် နည်းယူရန် ညွှန်ဆိုပြန်သည်။

၁။ သမ္ဗန္ဓ=အဆက်အစပ်ရှိရမည်။

၂။ ပဒစိန္တာ=ပုဒ်ကို ကြံစည်ရမည်။

၃။ ပဒတ္ထ=ပုဒ်အနက်ကို ဖော်ထုတ်ရမည်။

၄။ ပဒဝိဂ္ဂဟ=ပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ပြုခြင်း၊ အနက်နည်းနှင့်ကြံစည်ရမည်။

၅။ စောဒနာ=မေးမြန်းရမည်။

၆။ ပရိဟာရ=အဖြေသဘောရှိရမည်။

ဤသည်တို့ကို ထောက်ရှုပါက သုတေသနလုပ်ငန်းနှင့်သုတေသနစာတမ်း ရေးသားကြရာတွင် နိုင်ငံခြားမှ နည်းနိဿယများနှင့် မည်သို့မျှ ခြားနားမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရပေမည်။ အထက်ပါ မြန်မာစာရေးနည်းနှင့်အင်္ဂါရပ်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးသူများကား ရှိပါသည်။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာပါမောက္ခဒေါက်တာလှဖေ၏ “မြန်မာစာပေ ဧည့်ခံစာတမ်း” များကို ဖတ်ရှုပါက မူတည်စကားခိုင်းနှိုင်းချက်၊ အကြောင်းပြချက်၊ ပုံဆောင်ချက်၊ နိဂုံးစသည်ဖြင့် အပိတ်အဖုံးစုံစွာ ရေး

သည်ကို လေ့လာနိုင်ပေသည်။ ဤနည်းများသည် မြန်မာကျမ်းပြုဆရာများ သုံးစွဲလာသောနည်း
ဟောင်းပင်ဖြစ်၍ အလွန်ကောင်းမွန်သော ပုံစံဟောင်းတရပ်အဖြစ် လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်ပေသည်။

၈။ မြန်မာစကားပြေ လေ့လာနည်း “ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ”

မြန်မာစကားပြေအတွက် ၁၉၆၅-ခုနှစ်မှစ၍ တက္ကသိုလ်များတွင် သင်ကြားမှုစံနှစ်သစ် တခု တီထွင်ထားလေသည်။ ရှေးခေတ်စကားပြေမှ ယခုမျက်မှောက်ခေတ်စကားပြေထိ လေ့လာ ရန်ဖြစ်သည်။ စကားပြေများကို ရွေးချယ်ရာ၌ “ရှေးခေတ်စကားပြေအဖြစ်၊ ပုဂံခေတ်ရေးထိုး သော ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ”ကို လေ့လာကြရပေမည်။

ဤကျောက်စာကို ရှေးဦးစွာ မြစေတီကျောက်စာဟု အသိများခဲ့လေသည်။ ကျောက်စာ ၏ အမည်ကို ပေးကြရာတွင်-

- ၁။ ကျောက်စာတွေ့ရာနေရာ၊
- ၂။ ပေးလှူသူကုသိုလ်ရှင်၊
- ၃။ အလှူခံယူသူ၊
- ၄။ အလှူပစ္စည်း၊
- ၅။ ကျောက်စာရေးထိုးသူ ကာယကံရှင်ဟူ၍ တွေ့ကြရပေသည်။

မူလ၌ ဤကျောက်စာကို ပုဂံမြို့မြင်းကပါ ဂူပြောက်ကြီးနှင့်ကပ်လျက်ရှိသော မြစေတီ ၏ မြောက်ဘက်၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇-ခုနှစ်အတွင်းက တွေ့ရှိသဖြင့် “မြစေတီကျောက်စာ”ဟူ၍ အမည်ပေးကြလေသည်။

တဖန် သက္ကရာဇ် ၁၂၆၆-ခုနှစ်တွင် ဂူပြောက်ကြီးဘုရားဥပစာ၌ ကျောက်စာတိုင်အကျိုး အပဲ့များ တွေ့ရှိလေသည်။ ရေးထိုးခဲ့သူမှာ ရာဇကုမာရ်ဖြစ်၍ ကျန်စစ်သားမင်း၏ သားတော်ဖြစ် သည်။ ကျောက်တိုင် ၂-ခုလုံးတွင် မျက်နှာလေးဘက်စီရှိ၍ ပျူ-မြန်မာ မွန်-ပါဠိဘာသာများ တ ညီတသန့်စီ တွေ့နိုင်သည်။ ပထမတွေ့သော ကျောက်တိုင်ကို ပုဂံမြို့ပြတိုက်တွင် ထား၍ ဒုတိယ တွေ့ရှိသော ကျောက်တိုင်ကို မြင်းကပါရွာ မြစေတီဘုရားပုရဂုဏ်အတွင်း စိုက်ထားသည်။

အချို့ကလည်း ရာဇကုမာရ်တည်ထားသော “ဂူပြောက်ကြီးဘုရား”ကို အစွဲပြု၍ “ဂူ ပြောက်ကြီး”ကျောက်စာဟူ၍ အမည်ပြောင်းခေါ်ကြလေသည်။ သို့သော် ရေးထိုးသူကုသိုလ်ရှင် “ရာဇကုမာရ်”ကို ထင်ရှားစေရန်အတွက် “မြစေတီ”ဟူသောအမည်ကိုပြောင်း၍ “ရာဇကုမာရ်” ဟူသောအမည်ကို တပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာစကားပြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာရာတွင် ဆရာဇော်ဂျီ၏ “စာပေလောက”၌- “မြစေတီကျောက်စာပါ စကားပြေအား ရှေးအကျဆုံးဖြစ်သော မြန်မာစကားပြေတရပ် ဟုဆိုသော် ဆိုသင့်လှသည်။ စကားအသုံးအနှုန်းသည် အချို့သောနေရာများတွင် ယခုကာလနှင့် မတူဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ယခုကာလ အသုံးအနှုန်းသည် အများအားဖြင့် ရှေးရေးအသုံးအ နှုန်းမှ ဆင်းသက်လာသည်ကိုမူ သတိမူရာသည်”ဟူ၍ဆိုထားလေသည်။

မြန်မာစာနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပေါ်ထွန်းလာသောစာရေးနည်းမှာ အိန္ဒိယတွင် မြစ်ဖျားခံကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ စာရေးနည်းရောက်သည်မှာ ပုရာလေခပညာအရ လေးရာစု ဟု ခန့်မှန်း၍ မြောက်ပိုင်းအိန္ဒိယအက္ခရာရေးနည်းအပါအဝင် ဂုဗ္ဘနှင့်နာဂရီအရေးအသားများ ကိုရခိုင်ကျောက်စာနှင့်မြေပုံဘုရားများ၌ တွေ့ရှိပြီး လေးရာစုတောင်ပိုင်းအိန္ဒိယ၏ ကဒ်မနှင့်ပလ္လဝ ရေးနည်းများကို အခြားကျောက်စာများ၌ တွေ့ရှိကြောင်း၊ ဒေါက်တာသန်းထွန်း၏ “မြန်မာရာဇဝင်စာတမ်းအမှတ် ၁၊ စာရေးနည်းပညာအခန်း”၌ ဆိုထားလေသည်။

မြန်မာစာပေသင်ကြားရာ၌ မိမိ၏ စာဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ အက္ခရာပုံ၊ စာလုံးပေါင်းဝေါဟာရ နှင့်ဖွဲ့နွဲ့ရေးသားနည်းတို့ ခေတ်အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပုံကို သိအပ်သည်။ ဤရာဇကုမာရ်ကျောက်စာကို လေ့လာသောအခါ၌ မြန်မာစာပေအရေးအသား စခါစပင်ရှိသေး၍ စာလုံးပေါင်းဝါကျအ ထားအသို အသုံးအနှုန်းလွယ်ကူ၍ သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် ဝိပိတ်ကရကမရှိသလောက် တွေ့ရမည်။ ကတ္တား၊ ဝါစက၊ ကံ၊ ညီညွတ်သော်လည်း မစုံလှသေးသဖြင့် သဒ္ဒါနည်းမကျသေးကြောင်း တွေ့ရ ပေမည်။

ဆရာကြီးဦးထွန်းဖေ၏ “မြန်မာစာနိဒါန်း”၌ မြန်မာဖြစ်ပေါ်လာပုံအကြောင်း၊ စစ်ဆေး ကြည့်သောအခါ တွေ့ရသည့်အချက်များကို ဤသို့တင်ပြထားပေသည်။

- (က) မြန်မာအက္ခရာများ ရွှေလျားလာခြင်း။
- (ခ) အသံများပါ ရွှေလျော့လာခြင်း။
- (ဂ) အခြားဘာသာစကားများကို တိုက်ရိုက်ယူ၍ သုံးစွဲခြင်း။
- (ဃ) အခြားဘာသာစကားများကို ဖျက်၍ တိုင်းရင်းသား ဘာသာဆင်တူရိုးမှား ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း။
- (င) အခြားဘာသာစကားများနှင့်တိုင်းရင်းသားဘာသာအဓိပ္ပါယ်တူ စကားများ ဆက်စပ်ရော ပြွမ်းလာခြင်းဟူ၍ ပြထားလေသည်။ ဤအချက်များကို “ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ”စကားပြေ လေ့လာရာ၌ ရှေ့ရှုသင့်လှပေသည်။

“ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ”၏ သမိုင်းကြောင်းကို ဤသို့အကျဉ်းမှတ်ရပေမည်။

ရာဇကုမာရ်၏ ဖခင်မှာ ကျန်စစ်သားမင်းဖြစ်၍ အမိမှာ ကြောင်းဖြူရပ် မထီးတူမ၊ သမ္ဘူ လဖြစ်သည်။ နောင်သော် သမ္ဘူလသည် ကျန်စစ်သားမင်း၏ မိဘုရား “သုံးလောကဦးဆောက် ပန်း”ဖြစ်သည်။

အနော်ရထာမင်းလက်ထက် ကျန်စစ်သားသည် အိမ်နိမ့်ဘဝတွင် ရှိခိုက်၊ ဥဿာပဲခူးမှ ဆက်သသော မဏိစန္ဒာအမည်ရှိသောမင်းသမီးနှင့်သံသယဖြစ်ကာ မင်းမျက်သင့်လေ၏။ ထိုအခါ ကြောင်းဖြူအရပ် တိမ်းရှောင်ပုန်းနေစဉ် သမ္ဘူလနှင့်တွေ့ဆုံပေါင်းသင်း၍ ရာဇကုမာရ်ကို ဝမ်း တွင်းပဋိသန္ဓေ ရရှိလေသည်။

အနော်ရထာမင်း လွန်တော်မူ၍ စောလူးမင်းနန်းတက်သောအခါ ကျန်စစ်သားမင်းသည် သမ္ဘူလအား သားယောက်ျားမွေးပါက လက်စွပ်နှင့်အတူ ပုဂံသို့လိုက်ပို့ခဲ့ရန် မှာကြားပြီး စောလူး

မင်းထံသို့ ဝင်ရောက်ခစားလေသည်။

စောလူးမင်းလွန်လေရာ ကျန်စစ်သားမင်းသည် သက္ကရာဇ် ၄၄၆-ခုနှစ်၌ “သီရိတြိဘဝ နာဒိတျဓမ္မရာဇာ” ဘွဲ့ကို ခံယူကာ မင်းပြုလေ၏။ ၂-နှစ်မြောက်သောအခါ သမ္ဘူလသည် သားငယ် နှင့်အတူ ကျန်စစ်သားမင်းထံ ရောက်လေ၏။ သမ္ဘူလအား “တြိလောကဝဋ္ဋိသကာဒေဝီဘွဲ့” နှင့် မိဘုရားမြောက်ပြီး သားတော် “ရာဇကုမာရ်” အား အရောက်နှောင်း၍ “ဇေယျခေတ္တရာ” ဘွဲ့ဖြင့် ဓညဝတီနှင့်တောင်စဉ်ခုနှစ်ခရိုင်ကိုစားစေ၏။ အကြောင်းဆိုသော် ကျန်စစ်သားမင်း၏ မြေးတော် အလောင်းစည်သူအား မင်းအဖြစ် ကတိပေးပြီး၍ ဖြစ်၏။

ရာဇကုမာရ်၏ မယ်တော်သည် အနိစ္စရောက်ပြီးနောက် သက္ကရာဇ် ၄၇၄-ခုတွင် ကျန်စစ် သားမင်းကြီး နာမကျန်းဖြစ်လေ၏။ ရာဇကုမာရ်သည် မြင်းကပါအရပ်၌ ရွှေဆင်းတုဘုရားကို ထာပနာ၍ ရွှေအထွတ်ရှိသော ဂူဘုရားတဆူကို တည်လေ၏။ ထိုဂူဘုရား၌ မိခင်အားပေးသော မိမိရသည့်အမှုဖြစ်သည့်ကျွန်သုံးရွာကို လှူလေ၏။

ရာဇကုမာရ်သည် မိမိ၏ ဝမ်းနည်းကျေကွဲဘွယ်အဖြစ် ခမည်းတော်အတွက် ပြုရသော ကုသိုလ်အတွက် ဝမ်းမြောက်ရသည့်အဖြစ် အကြောင်းသနပ်တို့ကို ကျောက်စာရေးထိုးထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျောက်စာနှင့်ကုသိုလ်အဖို့ ဆုတောင်း၍ ကုသိုလ်ကို ဖျက်ဆီးသူများအား ကျိန်စာ ဆိုခဲ့လေသည်။

ပုဂံခေတ်စာပေသည် သာသနာရေးနှင့်နွယ်လျက်ရှိလေသည်။ ပုဂံသားတို့၏ စာပေမှ လည်း ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အမှီပြုလျက်ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂံကျောက်စာများတွင် အလှူ အတန်းအကြောင်း ဆုတောင်းစာနှင့်ကျိန်စာများပါလေ့ရှိသည်။ ကျောက်စာများကို လေ့လာခြင်း ဖြင့် ရှေးခေတ်သမိုင်းကိုလည်း တိကျစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ပေသည်။ ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ၏ ထူးခြားချက်မှာ ပါဠိ-မွန်-ပျူ-မြန်မာ ဘာသာလေးမျိုးဖြင့် ဘာသာရေးအဆင့်အတန်း တပြေး တည်းထားရှိကြောင်း တွေ့နိုင်ပေသည်။

ချက်ပြည်ရောက်ဦးမင်းလတ်၏ “မြန်မာစာပေ၏စီးကြောင်းကြီးများစာတမ်း” ၌ နိဗ္ဗာန် နှင့်စည်းစိမ်ချမ်းသာကို လို၍ ပြုကြသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ရေးကိစ္စအကြောင်း ပါဝင်သော ကျောက်စာများကို မြန်မာစာပေဟူ၍ ယူဆသင့် မယူဆသင့်ကို တင်ပြဆွေးနွေးထားပေသည်။ ပုဂံခေတ်စာပေကို လေ့လာမည်ဆိုပါက နံရံရေးမင်စာများကိုလည်း လေ့လာရပေမည်။ ထိုခေတ် အခါ ပေပုရပိုက်တို့ကိုကား ယခုခါ ယခုခေတ်၌ မတွေ့နိုင်ကြတော့ချေ။ “ရာဇကုမာရ်” ကျောက် စာကို မြန်မာစာပေအဖြစ် တင်ပြနိုင်သော စာများကို စာပေလောကမှ ဆရာဇော်ဂျီ၏ မြစေတီ ကျောက်စာအကြောင်းကို ဖတ်ရှုသင့်ပေသည်။ ရာဇကုမာရ်သည် မိဖုရား ချစ်မြတ်နိုးပုံ၊ အနန္တကျေးဇူးဂုဏ်သိတတ်ပုံ၊ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး အတိုင်းမသိဝမ်းမြောက်ပီတိဖြစ်၍ ကျေနပ်နှစ်သက်စွာ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ် ပုံများကို တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဤသို့လျှင် မြန်မာစာပေ၌ ထင်ရှားသော “ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ” အခြေခံလေ့လာမှု

E-book is created by shanyoma

ကို ဖော်ပြအပ်ပေသတည်း။

၉။ သုတေသနစာတမ်းရေးနည်း

တက္ကသိုလ် ပညာရေးတွင် သုတေသနလုပ်ငန်းသည် အဓိကလုပ်ငန်းတရပ်အဖြစ် ပါဝင်သည်။ ဘာသာရပ်အသီးသီးအတွက် လူတိုင်းလူတိုင်းအဘို့ သုတေသနအကြောင်းအရာအချက်အလက်များ ရှာဖွေရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်လူတို့၏ လုပ်ဆောင်မှုတိုင်းတွင် စာအုပ်စာတမ်းများ ရှာဖွေလေ့လာမှုမပါလျှင် မပြီးချေ။ တက္ကသိုလ်များ၌ “ သုတေသနစာတမ်း ” အသုံးဝင် အရေးကြီးလာကြောင်း စံနစ်သစ်ပညာရေးက ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

သုတေသနလုပ်ငန်းသည် စံနစ်သစ်ပညာရေး၌ အကျိုးများစွာဖြစ်စေသည်။ ပထမအချက်မှာ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအား သင်ဆရာတစ်ဦး၏ အာဘော်နှင့်ပြဋ္ဌာန်းသောစာတမ်းအုပ်မျှလောက်သာ သင်အံ့သည့်အကျင့်လောင်းရိပ်အောက်မှ လွတ်မြောက်စေခြင်းဖြစ်သည်။

ဒုတိယအချက်မှာ ကိုယ်ပိုင်၊ ကိုယ်နည်း၊ ကိုယ့်ဟန်ဖြင့် လောကဓာတ်နည်းကျကျတွေးခေါ်စေမှုရစေခြင်း ဖြစ်၏။

တတိယအချက်မှာ အကျိုးအကြောင်း ဆင်ခြင်တွေးခေါ်မှုအကျင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်၍ စံနစ်တကျဖွဲ့စည်း လုပ်ကိုင်တတ်စေခြင်းဖြစ်သည်။

သုတေသနလုပ်ငန်းနှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားနိုင်ပေသည်။ လောကဓာတ်ပညာနှင့်စာပေပညာဟူ၍ ပိုင်းခြားနိုင်သည်။ လောကဓာတ်နည်းသုတေသနမှာ စမ်းသပ်တီထွင် စိစစ်ရသောလုပ်ငန်းဖြစ်၍ မလွယ်ကူလှချေ။ စာပေဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ငန်းသည်သာလျှင် တက္ကသိုလ်ပညာသင်များအတွက် လွယ်လွယ်ကူကူ ထမ်းဆောင်နိုင်ပေမည်။

စာပေပညာသုတေသနလုပ်ငန်းမှာလည်း တီထွင်မှုပါရသည်ပင်။ ထို့ကြောင့် စာတမ်းရေးသားရာ၌ အချက်အလက်အနည်းငယ်အပေါ် တိုးချဲ့ရှာဖွေတင်ပြရုံမျှသာ မဖြစ်စေရန် သတိရှိရမည်။ ပျင်းရိငြီးငွေ့သောစာတမ်းမျိုး မဖြစ်ရန်၊ ရှောင်ရှားရမည်။ အချို့ရှေးဆန်သူများကား စာတမ်းဆိုသည်နှင့်အညီ ပျင်းစရာဖြစ်ရမည်ဟု ယူဆကောင်း ယူဆမည်။ စာတမ်းရေး ကျွမ်းကျင်ပါလျှင် စိတ်ဝင်စားဘွယ် ဖြစ်အောင် ရေးတတ်ရမည်။ စကားသုံးရိုးသား လွယ်ကူစေရမည်။ ဥပစာ ဥပမာစကားများဖြင့် ပြနိုင်ရမည်။ ပုံကြမ်းပန်းချီဆွဲပြသင့်က ပြရမည်။ အကောင်အထည်ဖမ်း၍ မရသော စကားအသုံးအနှုန်းများ စိတ်ကူးရတိုင်း မရေးရန် သတိရှိရမည်။ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားရေးရမည်။

သုတေသနစာတမ်းသည် မိမိကိုယ်ပိုင်မူဟန်ကို ပေါ်လွင်စေရမည်။ ဤကိုယ်ပိုင်ဟန်ပေါ်လွင်စေမည့်အကြောင်းသည် အကြောင်းအရာ (Topic) ခေါင်းစဉ်ရွေးချယ်မှုပေါ်၌ တည်လေသည်။ အကြောင်းအရာအဟောင်းပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း ကြံစည်ဖန်တီးမှုပေါ်၌ အမှီပြုပြီး သစ်ဆန်းလာနိုင်သည်။ ကိုယ်ပိုင်မူဟန်ကို အကြောင်းအရာ ရွေးရာတွင်သာမဟုတ်၊ အချက်အလက် စုဆောင်း၍ ပေါင်းစည်းရေးသားနိဂုံးချုပ်ရာမှာလည်း အရေးကြီးကြောင်း သတိရှိရမည်။

E-book is created by shanyoma

“သုတေသနစာတမ်း” များသည် ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာရပ်တခုကို အပြေအလည် ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရှိရမည်။ ပြဿနာတရပ်ကို ပြေလည်ရုံသာမဟုတ်သေးဘဲ ပညာရေးလောကအ တွက် ကျောင်းသားဆရာ လေ့လာသူအားလုံးအကျိုးကို ပြုစေရမည်။

ထို့ကြောင့် သုတေသနစာတမ်းရေးရာမှာ အချိန်ယူရေးရမည်။ ဖြေးဖြေးနှင့်ဒုက္ခခံပြီး ရှာဖွေစုဆောင်းရမည်။ တိကျမှန်ကန်စေရမည်။ ပြုစုရေးသားမည့်စာတမ်းကို မည်မျှကြာရှည်စွာ ရှာဖွေရမည်ကို အချိတိုင်းတာ ဝေဘန်ပိုင်းခြားတတ်ရမည်။ မိမိရေးသားမည့်အကြောင်း ပြည့်စုံ လုံလောက်သောအချိန်ကို ကြာညောင်းစေပြီး အချိန်တိုတိုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုပေးနိုင်စွမ်းရမည်။ မိမိပြုစုမည့်စာတမ်း အချိန်မည်မျှကြာမည်ကို အကြမ်းသဘော ခန့်မှန်းတွက်ယူရမည်။ (နာရီ ပေါင်း မိနစ်ပေါင်း မည်မျှဟု အတိအကျပြောရမည့်ကိစ္စမဟုတ်ပါ။) အချို့ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်များ သည် အားလပ်သောအချိန်ပိုင်းမှာပင် အသုံးချကာ စာအုပ်ကောင်းများ ရေးသွားကြသည်။

အချိန်ကန့်သတ်ရာတွင် အကြောင်းအရာ၊ အချက်အလက် စုဆောင်းရန်အတွက် ၃- ပုံ ၂-ပုံထား၍ ကျန် ၁-ပုံမှာ စာတမ်းရေးသားချိန်အဖြစ် ထားသင့်သည်။

ပထမပိုင်းအချက်အလက် စုဆောင်းခြင်းလုပ်ငန်း

- (က) စာတမ်းခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာရွေးချယ်ခြင်း။
- (ခ) ရွေးချယ်သောအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်သည့်ဆိုင်ရာစာတမ်းများ ဖတ်ခြင်း။
- (ဂ) စာအုပ်စာတမ်း စာရင်းအင်းပြုခြင်း။
- (ဃ) ရေးသားမည့်အကြောင်းအရာ၊ မာတိကာပုံကြမ်းလောင်း ပြုစုခြင်း။
- (င) စာအုပ်များ ဖတ်၍ မှတ်စုထုတ်ခြင်း။
- (စ) မှတ်စုများ ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းခြင်း။

ဒုတိယစာတမ်းရေးသားလုပ်ငန်း

- (က) ရေးသားမည့်အကြောင်းအရာကို စိစစ်ပြီး သဘောတရား မိမိဖြစ်စေရန် စီစဉ်ခြင်း။
- (ခ) ရေးသားမည့်အကြောင်းအရာ၊ မာတိကာကို အတိအကျ နောက်ဆုံးပြင်ဆင်ခြင်း။
- (ဂ) စာမူကြမ်းရေးသားခြင်း။
- (ဃ) ပြင်ဆင်ရေးသား အချောကိုင်ခြင်း။
- (င) ကိုးကားသောကျမ်းစာအုပ်များ စာရင်းအင်းအတိအကျ နောက်ဆုံးပြင်ခြင်း။
- (စ) စာမူကြမ်းကို နောက်ဆုံးပြင်ဆင်ခြင်း။

စသည်ဖြင့် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများကို သိရှိထားရမည်။

အကြောင်းအရာ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်အေးအေးထားကာ ရွေးချယ်ရန် အရေးကြီး၏။ မိမိစိတ်၊ မိမိဝါသနာအလိုက် ညီညွတ်အောင် ရွေးချယ်တတ်ရမည်။

(ဤကား ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးအတွက် စာတမ်းများ ရွေးချယ်သောကိစ္စဖြစ်သည်။) တခြား သူတပါးရေးသားပြီး အကြောင်းအရာမျိုး မထပ်မိစေရန် ဂရုစိုက်ရမည်။ ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူးအတွက် မဟုတ်ဘဲ တက္ကသိုလ်သစ်စာအဖြစ် ယခင်စာရေးဘူးသော အကြောင်းအရာစာတမ်းများ ရေး သားစေခြင်းသည် သုတေသနအလေ့အကျင့်ရစေရန်သာ ဖြစ်သည်။

အထူးကောင်းမွန်သည်မှာ ဆရာက အကြောင်းအရာ ၄-၅မျိုးပေး၍ ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်ရေးသားရသော စာတမ်းဖြစ်သည်။ မိမိကြိုက်ရာစာတမ်းနှင့်ရွေးချယ်ခွင့်ရသောအခါ၌ ရေးသားရမည့်အချိန်အကန့်အသတ်၊ စာတမ်းအရှည်အတိုနှင့်အညီ စုံလင်သော စာတမ်းဖြစ် အောင် ကြိုးစားရမည်။

ရေးသားရမည့်စာတမ်းအတွက် အကြောင်းအရာများ အခြေခံရရှိစေရန် စာအုပ်များ ဖတ်ရမည်။ ထိုအခါ စာကြည့်တိုက်များသည် အထူးလိုလားလေသည်။ ရန်ကုန်မှာဆိုပါက မြို့တော် ခန်းမရှိ နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက်၊ ဗဟိုတက္ကသိုလ်များပိဋကတ်တိုက်၊ ကမ္ဘာဗေဒတက္ကသိုလ်ပိဋကတ် တိုက် စသည်ဖြင့် များစွာတွေ့နိုင်သည်။ မန္တလေးမြို့တော်တွင်ကား နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက်၊ တက္က သိုလ်များစာကြည့်တိုက်နှင့်ခေတ်စာပေအတွက် ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်ဟူ၍ တွေ့ရလေသည်။ မိမိ ရေးသားမည့်အကြောင်းအရာ နယ်ပယ်အတွင်းရှိ စာများနဲ့နဲ့စပ်စပ် ကြားဘူး၊ မြင်ဘူး၊ မှတ်ဘူး ရပေမည်။ အကျဉ်းချုပ်သဘောသိထားရမည်။ မိမိရေးသားမည့်ရည်ရွယ်ချက်လည်း အကြောင်း အရာနှင့်အမြဲညီညွတ်နေရမည်။ ထိုနောက် စာအုပ်များစာရင်းဇယားပြုရမည်။ မိမိကိုယ်ပိုင်(ကံဒါ ကံဒါတလောက်)များ ထားသင့်သည်။

အက္ခရာဝလီအစဉ်အတိုင်းထားရန် ၃" x ၅" ကပ်ပြားများအဆင့်သင့် ရှိထားရမည်။ စာ ရေးဆရာ၊ ကပ်၊ ခေါင်းစဉ်ကပ်၊ အကြောင်းအရာကပ်ဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲထားထိုက်သည်။ စာရေးသူ အမည်၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ၊ ပုံနှိပ်တိုက်၊ မူပိုင်၊ ပုံနှိပ်သက္ကရာဇ်၊ နေ့စွဲ ထို့နောက်မှ စာအုပ်ပါ အ ကြောင်းအရာအကျဉ်းမှတ်ရမည်။ ယင်းသို့ စာအုပ်စာရင်းအရ ဖတ်ရှုရသော စာများကို မှတ်စု ထုတ်ပြန်သည်။ ထိုအခါ ၄" x ၆" ဖြစ်စေ၊ ၅" x ၈" ဖြစ်စေ မှတ်စုစာရွက်များထား၍ အက္ခရာဝလီ စဉ်ထားပြီး မှတ်စုများ ရေးမှတ်ရမည်။

သုတေသနစာတမ်းပြုရာတွင် လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများ

(၁) ရေးသားမည့်စာတမ်း အကြောင်းအရာနှင့်ဆိုင်သော ကျမ်းဂန်ဗဟုသုတကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဗဟုသုတပြည့်စုံရမည်။

(၂) ရေးသားသောစာတမ်း၌ အကြောင်းအရာအချက်အလက်များ ခြုံမိခိုမိအောင် ထည့်သွင်း နိုင်ရန် မာတိကာဖြင့်အညီ ရေးစွမ်းရမည်။

E-book is created by shanyoma

- (၃) ရေးသားရာ၌ ခေတ်နှင့်အညီအညွတ်ရှိရမည်။ ခေတ်နောက်ပြန်သော စာတမ်းမဖြစ်စေရ။
- (၄) အငြင်းပွားစရာ မပါရှိစေဘဲ အပြစ်အနာကင်း၍ ဝေဘန်မှုခံနိုင်စွမ်းရည်ရှိရမည်။ အခြားက မှီငြမ်းပြုလောက်စေရမည်။
- (၅) ပါသင့်သောအချက်အလက်များ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပါဝင်ရမည်။ ကြွင်းကျန်မနေစေရ။ အချက်အလက်စုံ၍ ဆီလျော်ကောင်းမွန်စေရမည်။
- (၆) မိမိကျမ်းသည် တချက်လွတ်မှန်ကန်သည်ဟု အတ္တစွဲမျိုး မဖြစ်စေရ။ ပညာမာန်မဝင့်ရ။ သမာသမတ်ရှိရမည်။ တပါးသူစာကို အထင်သေးခြင်း မပြုရ။ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ရေးတတ်ရမည်။
- (၇) မိမိရေးသားရမည့်အကြောင်းအရာမှလွန်၍ နယ်မကျွံစေရန် သတိထားရမည်။ ခေတ်ပိုင်းနှင့် ရေးလျှင် သူ့ခေတ်အကြောင်း စုံပါရမည်။
- (၈) မိမိရေးသောစာသည် စံနစ်တကျ ရှိစေရမည်။ သူ့ကဏ္ဍနှင့်သူ ရေး၍ ရောထွေးရှုပ်ပွေမဖြစ်စေရန် သတိထားရမည်။
- (၉) မိမိကိုးကားသော ကျမ်းများကို ဖော်ထုတ်ပြရာ၌ မူလစာပုံပန်း ဟန်မပျက်စေရ။ မူရင်းစာကို မပြုပြင်ရ။ အတိအကျရှိတိုင်း ပြရမည်။
- (၁၀) လိုအပ်ပါက မိမိကျမ်း၌ ပုံကြမ်းဓာတ်ပုံများ မြေပုံများ ထည့်သွင်းပြပါ။ ပုံအမည်များနှင့် စာရင်းဇယားပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြပါ။
- (၁၁) ကိုးကားသောကျမ်းများ စာရင်းဖော်ပြရာ၌ ကျမ်းအမည်၊ စာရေးသူထုတ်ဝေသူပုံနှိပ်တိုက်၊ ထုတ်ဝေသောခုနှစ်သက္ကရာဇ်များပါ ပြရမည်။
- (၁၂) အကြမ်းရေးသားပြုစုပြီးတိုင်း မသင့်သည်များကို ပယ်၍ ကျန်ရစ်သည်များကို ဖြည့်ရမည်။ အခန်းတိုင်း အခန်းတိုင်း ပြန်လည်ဖတ်ပြီး ပြင်သင့်သည်ကို ပြင်ရမည်။ ကျမ်းစာတမ်း၏ အောက်ခြေမှတ်ချက် (Foot note) များ ထည့်သွင်းသင့်သည့်နေရာ၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။
- (၁၃) သုတေသနစာတမ်းကျမ်း၏ အထူအပါးသည် အဓိကမဟုတ်။ စာတမ်း၏ မှန်ကန်မှု ဆွဲဆောင်နိုင်သော ရေးသားမှုသည်သာ သုတေသနစာတမ်း၏ တန်ဖိုးကို အကဲဖြတ်ပေသည်။

သုတေသနပြုရာ၌ ရှောင်ကြဉ်ရမည့်အချက်များ

- (၁) အငြင်းပွားစေမည့်အချက်များကို ရှောင်ပါ။
- (၂) မကျွမ်းကျင်သော အကြောင်းအရာများ မပါပါစေနှင့်။
- (၃) မိမိစာတမ်းသည် ဘာသာပြန်စာတမ်း မဖြစ်ပါစေနှင့်။
- (၄) စာဖတ်သူတို့ကို ငိုက်မျဉ်းထိုင်းမှိုင်းစေသောကျမ်း မဖြစ်ပါစေနှင့်။ စာဖတ်သူစိတ်ရွှင်လန်းစေ၍ ရသမြောက်သော စာဖြစ်ရန် ကြိုးစားပါ။
- (၅) မိမိပြုစုရွေးချယ်သော အကြောင်းအရာသည် ရှာဖွေရန် ခက်ခဲသော ကိစ္စမဖြစ်ပါစေနှင့်။ လွယ်လွယ်ကူကူ ရှာဖွေရနိုင်သော စာဖြစ်ပြီး ကိုယ်တိုင်လည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကျွမ်းကျင်ရမည်။ ခေတ်နှင့်လည်း လက်ခံနိုင်စရာ ဖြစ်ရမည်။
- (၆) ကျယ်ပြန့်လွန်းသော အကြောင်းအရာကို မရွေးပါနှင့်။ သိပ်သိပ်သည်းသည်း ပီပီရီရီ ရေးနိုင်မည့်အကြောင်းအရာကို ရွေးချယ်ပါ။ ကျယ်ပြန့်သောအကြောင်းအရာဖြစ်ပါမူ ခေတ်ကိုခွဲပြီး ပိုင်းခြားရေးပါ။
- (၇) တွေ့ဝေထိုင်းမှိုင်းသောစာမျိုးကို ရှောင်ပါ။ ငြီးငွေ့သောစာမျိုး မဖြစ်စေရန် သတိရှိပါ။

သုတေသနစာတမ်းရေးရာတွင် အထူးအရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ

ကိုယ့်မူပိုင်ရေးသားမှု၊ ရှာဖွေမှုများ ဖြစ်ရမည်။ ခရီးလည်း မကြာမကြာ ထွက်ရမည်။ မေးသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များထံလည်း မကြာမကြာ သွားရောက်ဆည်းကပ်ရမည်။ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်မဂ္ဂဇင်းများတွင် ပါပြီးသားအကြောင်းများကို ဖတ်ကူးစုပေါင်းရေးသားတင်ပြသော သုတေသနမျိုးကား တန်ဖိုးမရှိလှချေ။ ကိုယ့်အဆုံးအဖြတ် ပေးနိုင်သော အချက်မပါရှိလျှင် လုံးဝပင် တန်ဖိုးမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများနှင့်ထိုက်တန်သင့်လျော်ရှိမျှသာ ဤတွင် ဖော်ပြအပ်ပေသည်။

ဦးမောင်မောင်တင်
(မဟာဝိဇ္ဇာ)

E-book is created by shanyoma